

Za goriško vzpenjačo ni poti nazaj

Etična kraška trma zaznamovala Cirila Zlobca in njegovo poezijo

Tina Maze je kot prva Slovenka dosegla 3. mesto v skupnem seštevku svetovnega pokala

Primorski dnevnik

SOBOTA, 19. MARCA 2011

Št. 66 (20.081) leto LXVII.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Dobrodo" v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojškim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužjeni Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040 7786300, fax 040 772418

GORICA - Ul. Garibaldi 9 - Tel. 0481 533382, fax 0481 532958

ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432 731190

Internet: <http://www.primorski.eu/> e-mail: redakcija@primorski.eu

POSTNINA PLAČANA V GOTOVINI

Spedizione in abbonamento postale 45% Art 2, comma 20/b, legge 662/96 - Trieste

1,00 €

CENA V SLOVENIJI 1,00 €

Dogodek, ki bi ga bilo pogubno ukiniti

VLASTA BERNARD

Trst nima več svojega sejma oziroma sejemske družbe, ki je morala pod kopico dolgov zapreti vrata. S tem je bilo ogroženo tudi preživetje uspešnih sejmskih prirediteljev, v prvi vrsti specializiranih za kavo in oljčno olje. Z dobro voljo in tudi po institucionalni dolžnosti je breme organizacije teh prirediteljev prevzela Tržaška Trgovinska zbornica in v delo vpregla svoje posebno podjetje Aries. Pri tem je ohranila polno podporo tržaške pokrajinske uprave, medtem ko se je Občina Trst letos omejila le na pokroviteljstvo. Pokrajina je namreč posebej poklicana za promocijo ozemlja in njegovih proizvodov, kar je v vseh teh letih tudi vztrajno uresničevala.

Nekdanjemu prvemu možu tržaškega sejma Fulviu Bronziju gre tudi po odhodu s sejmišča priznanje, da je s svojo izkušeno ekipo znal zastaviti nov sejmski model, ki ga je preživel in bo - upajmo - vztrajal do rešitve problema tržaškega sejma v načrtovani deželni razsežnosti. Samo nov institucionalni okvir namreč tem prireditvam lahko zagotovi razvoj, Trstu pa povrne njegovo mednarodno razstaviščno vlogo.

Letošnji sejem ekstra deviškega oljčnega olja Olio Capitale je z novim prirediteljem nekoliko bolj podjetniški, saj je dala zbornica prednost komercialni plati dogodka. Za uravnovešanje je poskrbela kuharska šola italijanskega združenja kuharjev oziroma njene tržaške izpostave pod uspešnim vodstvom mojstra Emilia Cuka. Za štedilniki se v sejmskih dneh vrstijo tudi slovenski mojstri, njihovi pomočniki pa so mladi tečajniki zavoda Ad formandum. Tudi strokovna beseda zveni po slovensko, saj zastopajo kraške kulinarične tradicije slovenski proizvajalci, poznavalci in gostinci. Ob takih priložnostih seveda nikoli ne manjkajo Okusi Krasa, ki so v teh letih postali splošni pojem za pristno enogastonomsko kulturo kraškega in celotnega tržaškega ozemlja.

Naši proizvajalci zlahtnega avtohtonega olja so seveda tudi tradicionalni razstavljalci na Olio Capitale. Skupina oljkarjev Tergeste DOP, ki bo v kratkem ustanovila konzorcij, je model naveze med majhnimi proizvajalci, ki so v zameno za skromno količino stavili na visoko kakovost, kar jim je bilo še enkrat priznано tudi na odprtju sejmskega dogodka. Po tej zanesljivo uspešni poti se je odpravila še vrsta drugih oljkarjev, pa tudi vinarjev, sirarjev, čebelarjev. Tako nas vsakokrat, ko se kot kronisti slovenskega dnevnika udeležujemo predstavitev in degustacij, obide tudi kanček ponosa ...

LIBIJA - Potem ko je Varnostni svet ZN v noči na petek sprejel resolucijo

Vse je pripravljeno za vojaško posredovanje

ZDA, Velika Britanija in Francija Gadafiju postavile ultimatum

SEJMI - Na tržaškem sejmišču stekel Olio Capitale 2011

Kljub majhni proizvodnji Trst idealna prestolnica oljčnega olja

TRST - Na tržaškem sejmišču se je včeraj začel 5. sejem ekstra deviškega oljčnega olja Olio Capitale 2011, ki ga je letos organizirala tržaška Trgovinska zbornica. Sejma se udeležujejo proizvajalci več kot 200 vrst olja iz Italije, Slo-

venije, hrvaške Istre, Španije in letos prvič tudi Portugalske, navzočih pa je tudi 27 kupcev iz 15 držav, kar poudarja okrepljeno komercialno plat prireditve.

Med protagonisti dogodka so kot je v tradiciji domači oljkarji, med njimi

skupina Tergeste DOP (na posnetku Kroma), ki se pripravlja na bližnjo ustanovitev konzorcija.

Med prvimi gosti sejma so bili včeraj dijaki četrtih letnikov liceja Prešeren. Na 6. strani

NEW YORK/TRIPOLI - Varnostni svet ZN je v četrtek zvečer sprejel resolucijo, ki dovoljuje "vse potrebne ukrepe" za uveljavitev prepovedi letov nad Libijo in zaščito civilistov. Zahodni zavezniki so nemudoma začeli s pripravami na akcijo, sile Moamerja Gadafija pa so medtem napovedale prekinitev ognja z uporniki. A teh zavez naj ne bi spoštovale. Zato so ZDA, Velika Britanija in Francija sinoči postavile Gadafiju ultimatum. Italija je pripravljena sodelovati v vojaških operacijah. Na 5. strani

V Mostarju so se učili video novinarstva

Na 2. strani

Ljudstvo svobode za Antonioneja in Reta

Na 7. strani

Video o različnih načinih uplinjevanja

Na 7. strani

Štirna Ciganka bo postala muzej vode

Na 8. strani

Goriške ceste brez vzdrževanja

Na 18. strani

V Gorici razstavljajo umetniki petih držav

Na 19. strani

V Novi Gorici skok v srednji vek

Na 20. strani

JAPONSKA - Po podatkih IAEA

Razmere v Fukušimi v zadnjih 24 urah stabilne

DUNAJ/TOKIO - Mednarodna agencija za jedrsko energijo (IAEA) je sinoči na Dunaju sporočila, da je situacija v poškodovani japonski nuklearni Fukušima resna, a se v zadnjih 24 urah ni "pomembno" poslabšala. Kljub temu svetovalec generalnega direktorja IAEA Graham Andrew tudi na izrecno vprašanje novinarjev ni želel dejati, da je glede Fukušime "optimističen". Agencija sedaj dobiva redne podatke o ravneh radioaktivnega sevanja iz 47 japonskih mest in lahko na podlagi tega zagotovi, da trenutne ravni sevanja ne ogrožajo zdravja ljudi. Na 4. strani

Minimundus

do 11. aprila v Postojnski jami

MALI SVET VELIKIH SVETOVNIH ZNAMENITOSTI V POSTOJNSKI JAMI

www.postojnska-jama.si

POSTOJNSKA JAMA
CAVE-GROTTA-HÖHLE

PROJEKT Mo.START-V - Včeraj predstavitev v Trstu, v torek v Gorici

Mladi iz Mostarja so spoznavali prvine novinarstva in snemanja

V spomin na Luchetto, Oto in D'Angela - Z željo, da bi opozorili na urbane špekulacije

Marko Marinčič in Nadia Vedova med tržaško tiskovno konferenco

KROMA

TRST - V tržaškem Novinarskem krožku so včeraj predstavili rezultate projekta Mo.START-V. Ime se posrečeno poigrava z besedami Mostar, start in TV, saj je projekt potekal v prejšnjih mesecih v Mostarju, kjer so priredili tečaj snemanja in video novinarstva.

O projektu sta včeraj spregovorila odbornik Pokrajine Gorica Marko Marinčič in Nadia Vedova, zastopnica neprofitne organizacije Kalipolis; zamislila si ga je namreč goriška pokrajinska uprava, razvila in izpeljala pa organizacija, ki si prizadeva za prebivalcem bolj prijazno urbano okolje. Glavnino projekta je financirala Dežela Furlanija-Juljska krajina, pri izvedbi pa so sodelovale številne ustanove in organizacije, med njimi tudi fundacija, ki nosi ime po mostarskih žrtvah Marcu Luchetti, Saši Ota in Dariu D'Angelu.

Projekt je namreč predvideval dve fazi. V sklopu prve so priredili trimesečni tečaj video novinarstva, s ka-

terim so se želeli pokloniti spominu treh kolegov tržaškega sedeža RAI, ki so bili kot znano 28. januarja 1994 umorjeni v Mostarju, med snemanjem video reportaže za TG1. Dvajset mladih iz Mostarja je obiskovalo zahteven tečaj (trajal je 700 ur), polovica pa ga je tudi uspešno zaključila.

Tečaj je predvideval tudi snemanje prave video reportaže (2. faza), v sklopu katere so udeleženci odkrivali mestoma degradirano urbano okolje, ki je po vojni doživelo številne spremembe. Tečajniki in ostalo prebivalstvo so bili povabljeni, da razmislijo o svojem doživljanju mesta, o spremembah, ki sta jih vnesli vojna in povojne špekulacije nekaterih brezvestnih gradbincev.

Dokumentarec bodo v torek ob 15. uri zavrteli na sedežu goriške univerze v Ulici D'Alviano, naslednji dan pa tudi v goriškem centru Informagiovani. Obeh projekcij se bodo udeležili tudi trije udeleženci mostarskega tečaja. (pd)

Na Univerzi na Primorskem obeležili 8. obletnico

KOPER - Na Univerzi na Primorskem so včeraj obeležili osmo obletnico delovanja. Rektor univerze Rado Bohinc je na prireditvi ob obletnici dejal, da so si v preteklih letih prizadevali za notranjo povezanost akademskih tokov, učvrstitev sodelovanja in partnerstva ter vzpostavitev akademskega dialoga. Poudaril je še pomen raziskovalne dejavnosti ter odprtosti v mednarodni prostor, ki je za visokošolske institucije razvojna nujnost. Bohinc je na prireditvi čestital tudi 11 najboljšim nagrajencem, ki so se v preteklem letu izkazali na razvojno-raziskovalnem in pedagoškem področju, obenem pa podelil priznanja petim odličnim študentom za izkazano odličnost pri doktorskih, magistrskih ali diplomskih delih. Predsednik Slovenske akademije znanosti in umetnosti Jože Trontelj je v svojem govoru izpostavil pomembnost statusa avtonomije univerze, ki ga je potrebno negovati in čuvati, še posebno ob uvajanju sprememb. "Pred znanostjo in družbo pa so velike in ne lahke naloge. Čas je, da na novo premislimo o odgovornosti. Čas, da na pomoč pokličemo etični nasvet. Pa tudi čas, da univerzam še naprej posvečamo posebno skrb in jim zagotavljamo neokrnjeno avtonomijo. Avtonomijo z odgovornostjo," je poudaril.

Svetovni dan poezije v Kopru

KOPER - Organizacija Unesco je prvi pomladni dan, 21. marec, razglasila za svetovni dan poezije. Na ta dan po vsem svetu potekajo številne prireditve, posvečene pesniški besedi. V knjigarni Libris so skupaj z dijaki in profesorjema Gimnazije Koper (pesnico in slavistko Ines Cergol in likovnim pedagogom Matejem Kocjanom) pripravili izbor verzov slovenskih pesnikov in pesnikov italijanske narodnostne manjšine in jih bodo 21. marca izobesili po izložbah trgovin in drugih poslovnih prostorov dveh koprskih ulic – Župančičeve in Čevljarške. Projekt so poimenovali »VVV« - Verzi v vitrini.

Iz izložb bodo tako mimoidoče pozdravljali verzi Tomaža Šalamuna, Vere Pejovič, Aleša Štegra, Jureta Vuge, Gašperja Maleja, Nika Župana, Miroslava Košute, Vere Vezovnik, Isabelle Flego, Cirila Zlobca, Franceta Prešerna, Claudia Geisse, Vesa Pirnata - Brolskega, Andreja Medveda, Ines Cergol, Marka Matičetovega, Vladimirja Memona in Daneta Zajca. V tednu med 21. in 25. marcem bodo v Librisu k nakupu pesniških zbirk spodbujali tako, da bodo vse pesniške zbirke ponujali po znižanih cenah.

HRVAŠKA - Protivladni protesti se nadaljujejo

Danes demonstracije v 15 mestih

V četrtek so se na zagrebških ulicah že dvanajstič zapored zbrali protestniki in zahtevali odstop vlade in razpis volitev

ZAGREB - Protestniki v Zagrebu so tudi na četrtekovem večernem protestnem shodu zahtevali takojšen odstop vlade premierke Jadranke Kosor ter objavo datuma parlamentarnih volitev. Na zagrebških ulicah sicer ni bilo niti tisoč protestnikov, shod pa je potekal manj kot dve uri. Med sprehodom po cestah središča zagrebske prestolnice so na sedež HDZ zmetali nekaj jajc.

Protivladni protestniki so četrtekov shod izkoristili tudi za oglaševanje dnašnjega velikega protestnega shoda, ki ga že nekaj dni napovedujejo preko spletne družbene mreže Facebook, kot najbolj množičnega od konca februarja, ko so začeli na ulicah vsak drugi dan zahtevati odstop hrvaške vlade. Četrtekov je bil tako že dvanajsti protestni shod zapored.

Na letakih, ki so jih razdelili mimoidočim državljanom, so poudarili, da niso pripadniki nobene izmed strank ali združenj. Izpostavili so, da ne rušijo države, temveč da zahtevajo spremembe na boljše. Dodali so, da so enotni v želji, da "nesposobna in skorumpirana HDZ odide z oblasti".

Pred sedežem HDZ so klicali "Jaco odidi" in "Odstop". Policistom, ki so blokirali pristop do poslopja, pa "Čuvate mafijo" in "Delali boste v soboto". Ustavili so se tudi pred sedežem koalicijske Hrvaške kmečke stranke (HSS) ter klicali "HSS odidi". Med sprehodom so šli mimo sedeža več sindikatov, kjer so sporočili "Pridite na ulice", "Izdaja", "Bodite z nami" in "Sindikati spijo".

Sicer pa so imeli v četrtek zvečer tudi nekaj novih napisov, kot je "Ne damo Brione", s katerim so se odzvali na napoved vlade, da bodo kmalu objavili razpis za koncesijo za znamenite

Zagrebske ulice naj bi bile tudi danes polne protestnikov

ANSA

hrvaške otoke v okviru turističnega projekta Brijuni Rivijera.

Protestniki so prišli tudi pred stavbo japonskega veleposlaništva, kjer so se z minuto molka spomnili na žrtve rušilnega potresa in cunamija na Japonskem.

Policisti so v četrtek prijeli samooklicanega vodjo protestov Ivana Pernarja, ker je prekršil prepoved pristopa v ožje središče mesta.

Preko Facebooka so za danes napovedali protivladne proteste v 15 hrvaških mestih, največ protestnikov pa pričakujejo v Zagrebu. Kot so poročali hrvaški mediji, naj bi policija angažirala okrog 2000 policistov, ker bo v danes

na sporedu več dogodkov, na katerih naj bi se zbralo več deset tisoč ljudi.

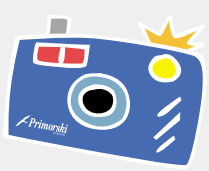
Poleg protestov bodo morali poskrbeti za varnost še zaradi nogometne tekme z visoko stopnjo tveganja med Dinamom in Hajdukom ter nekaj večjih glasbenih koncertov, na katerih organizatorji pričakujejo več tisoč ljudi. (STA)

Iščemo

»prave« ženske!

Ste naveličane in naveličani ženskih podob, s katerimi nas dnevno bombardirajo mediji? Ste prepričani, da živijo v vaši bližini dekleta in ženske, ki sicer ne hodijo na večerjo v Arcore, a bi si vseeno zaslužile »trenutek slave«? Primorski dnevnik išče »prave« ženske! Svoje bralke in bralce poziva, naj v svoje fotoaparate ulovijo delavne roke svojih mam in non, mladostniški nasmeji sester in sošolk, ženske med opravljanjem neštevitih vlog in poklicev: mame, gospodinje, študentke, športnice, podjetnice, zdravnice, uradnice ...

Svoje posnetke nam pošljite preko spletne strani www.primorski.eu, ali na elektronski naslov tiskarna@primorski.eu. Najlepše bomo objavili v Primorskem dnevniku!

LJUBLJANA - Vodi jo slovenski evroposlanec

Peterle: Opazovalna misija EU v Nigeriji že na delu

LJUBLJANA - Opazovalna misija EU za aprilске volitve v Nigeriji, ki jo vodi evropski poslanec iz Slovenije Alojz Peterle, je visoko stopnjo tveganja med Dinamom in Hajdukom ter nekaj večjih glasbenih koncertov, na katerih organizatorji pričakujejo več tisoč ljudi. (STA)

Letošnje parlamentarne, predsedniške in guvernerske volitve bodo za Nigerijo pomemben dogodek, tako za njen mednarodni ugled kot za notranji razvoj. Splošno pričakovanje ljudi je, da "bodo volitve bolj poštene kot prejšnje", v nasprotnem primeru pa lahko pričakujemo tudi nasilje, je dejal Peterle.

V Nigeriji je prisotno zavedanje o zapletih po volitvah v Slonokoščeni obali, pa tudi o zadnjem vrenju v Severni Afriki in na Bližnjem vzhodu. Poleg tega v državi že od prej obstajajo velika verska nasprotja in druga razhajanja, zato je pošten poteke volitev še pomembnejši, pravi Peterle. Nigerija je sicer upoštevala "priporočila EU, vendar je vprašanje, ali bo to delovalo od

Alojz Peterle

prvega do zadnjega volišča". EU bo volitve v tej državi v zahodni Afriki spremljala na povabilo nigerijske vlade.

Drugega aprila bodo Nigerijci volili predstavnike v parlament, teden pozneje bodo potekale predsedniške volitve, 16. aprila pa še volitve guvernerjev in v deželne parlamente. (STA)

Zveza slovenskih kulturnih društev

ZSKD in Slovenski klub prirejata
TA TRST - recital poezij o Trstu
nedelja, 20. 3., ob 11.00 - **Trst**, Ljudski vrt
Sodelujejo Glasbena matica, Tržaška knjigarna in Casa della letteratura

ZSKD in KD Equilibri, pod pokroviteljstvom Občine Gorica in Pokrajine Gorica prirejata recital poezij **S POEZIJO V POMLADNI DAN**
nedelja, 20. 3., ob 11.00 - **Gorica**, umetnostna galerija na ulici Diaz
Sodeluje Glasbena matica

ZSKD in Inštitut za slovensko kulturo prirejata
SREČANJE ZA USTVARJALCE V SLOVENSKEM JEZIKU
ponedeljek, 21. 3., ob 19.00 - **Špeter**, Center za slovensko kulturo

FJK - Demokratska stranka kritična do Tondove uprave

Od vprašanja nuklearke v Krškem do težav v kulturi

Predsednik FJK Tondo od vlade pričakuje pomoč slovenskim prizadevanjem za varnost JEK

JEK po nesreči na Japonskem buri duhove v FJK

TRST - Po potresu na Japonskem in posledičnih nesrečah v jedrski elektrarni v Fukušimi se je v Furlaniji-Juljski krajini povečalo tudi zanimanje za Jedrsko elektrarno Krško (JEK) v Sloveniji in seveda tudi za možnost, da bi jedrsko elektrarno gradili tudi v FJK.

Mnenja so kot običajno deljena, senator Demokratske stranke (DS) Carlo Pegorer pa je od predsednika FJK Renza Tonda zahteval jasen odgovor, ali je deželna vlada pripravljena izdati soglasje za morebitno gradnjo jedrske elektrarne na deželnem teritoriju. Pri tem je Pegorer spomnil, da je Tondo s tem v zvezi »po pilatovsko zagovarjal sodelovanje Dežele pri morebitni gradnji drugega bloka v Krškem«. Senator DS od Tonda tudi pričakuje, da bo od italijanske vlade zahteval, da se aktivno vključi v »stresni test« kot ga zahteva Evropska unija tudi za elektrarno v Krškem.

Na Tondov odgovor ni bilo treba dolgo čakati, čeprav izrecno ni omenjal Pegorerja. Dejal je, da mora po njego-

vem mnenju italijanska vlada odločno podpreti prizadevanja Slovenije, ki namerava po besedah premierja Boruta Pahorja poskrbeti za še dodatne varnostne ukrepe v JEK. Kar pa zadeva samo vlado, pa je Tondo še dejal, da že dve leti govori o tem. »Pri tem me kdo posluša, kdo drug pa ne. Na koncu bomo videli, kaj bo iz tega,« je še dejal predsednik FJK.

Tondo in njegov odbor pa sta bila tudi predmet tiskovne konference, ki jo je pripravila skupina deželnih svetnikov Demokratske stranke. Kot je poudaril Bruno Zvech, je splošna ocena dela, ki ga je opravila deželna večina, negativna. Desno sredino je obtožil, da na kritike odgovarja zgolj z zgodbo o dolgu, ki naj bi ga podedovali. »Drugega odgovora sploh ne poskušajo najti, ker ga tudi ne morejo,« je še dejal Zvech.

Sicer pa je bilo veliko kritičnih besed namenjenih tudi kulturni politiki Dežele. Kot je poudarila evropska poslanka DS Debora Serracchiani, je kultura »naša nafta in vlada v Rimu se je odločila, da zažge vrtine, iz katerih pri teka. Tondo in njegov odpor pa poslušno sprejemata drastično zmanjševanje finančnih virov.« Serracchianijeva je še dejala, da je na državni ravni enotni sklad za gledališča vlada zmanjšala s 1.100 milijard lir pred 15 leti na današnjih 230 milijonov evrov, kar je nominalno 62, realno pa kar 85 odstotkov manj. Zavzela se je za ovrednotenje kulture, ki ima tudi velik gospodarski pomen za FJK. Svetnik Mauro Travanut je odborniku za kulturo Eliu De Anni očital, da stalno odlaš s potrebnimi rešitvami, svetnik Paolo Menis pa je poudaril, da mora Dežela nujno poskrbeti za kriterije razdelitve sredstev.

DEŽELA FJK

Gabrovec: Odbor nima posluha za manjšine

TRAST - »Zadnji dve novici v slovenskem in nemškem jeziku na spletnem portalu Dežele sta bili objavljeni zadnji teden januarja, od takrat pa je popoln jezikovni mrk. Izjema so le novice v furlanščini, ki pa tvegajo konkretno ukinitve že s tem vikendom, ko bo spletna stran podvržena vsebinskim spremembam,« je na včerajšnji tiskovni konferenci deželne poslanske skupine DS, ki je bila posvečena pomanjkljivostim deželne politike v odnosu do kulture, poudaril deželni svetnik SSk Igor Gabrovec.

Mrk slovenskih in nemških novic je bil posledica neobnove terminskih pogodb trem začasno zaposlenim novinarjem oz. novinar kam. »Takrat smo slišali zagotovilo, da bodo pogodbe čimprej obnovili in to do novega razpisa za zaposlitev novinarjev za nedoločen čas,« pojasnjuje Gabrovec, ki se bo s tem v zvezi prihodnji teden obrnil na deželno vlado.

Gabrovec je ob tem tudi izpostavil, da je že drugo leto zapored izničen deželni sklad za slovensko kulturo, ki ga je leta 2007 z zakonom ustanovila Illyjeva uprava. »Poleg tega se sploh še ni začelo izvajanje niti zaščitnega zakona za nemško manjšino, v zadnjem finančnem zakonu pa je uprava oklestila dotacije za promocijo furlanskega jezika in kulture« je še dejal deželni svetnik Gabrovec.

POTRES NA JAPONSKEM - Nabirka za obnovo šol in vrtcev

Rezijanska solidarnost

Rezijanska folklorna skupina lani gostovala na svetovnem festivalu v mestu Hakodate na otoku Hokaido

RAVANCA - Neverjeten potres, ki je prizadel Japonsko, je močno ganil tudi prebivalce Rezije, še posebej člane Rezijanske folklorne skupine, ki so se avgusta lani udeležili Svetovnega glasbenega in plesnega festivala (WMDF) v kraju Hakodate, na jugu otoka Hokaido. »Ko smo izvedeli, da je prišlo do potresa in uničujočega cunamija, smo takoj poskusili vzpostaviti stik z našimi prijatelji iz Hakodateja, organizatorji poletnega festivala. K sreči so vsi živi in zdravi. Sporočili so nam, da je to mesto, ki se nahaja na najsevernejšem japonskem otoku, v bistvu prazno, k sreči so prebivalce pravočasno evakuirali. Največjo škodo beležijo v okolici пристanišča, povzročil jo je nenavaden val, visok približno dva metra,« pravi predsednica folklorne skupine Pamela Pielich. Pristavila je, da so v ponedeljek prejeli še elektronsko sporočilo zadnje na seznamu, vodičice Farin Sato, ki je v Tokiu in je imela seveda težave z internetno povezavo.

Člani Rezijanske folklorne skupine so sklenili, da organizirajo dobrodelno kampanjo. V prihodnjih tednih bodo zbirali prostovoljne prispevke, akcija se je že začela. Sredstva bodo poslali organizaciji WMDF, ki jih bo namenila za obnovo poškodovanih otroških vrtcev, šol in domov za ostarele, v katerih je folklorna skupina nastopila med festivalom. Skupina ponuja darovalcem dvojezično rezijansko-japonsko zgoščenko z naslovom I love citira in zapestnice prijateljstva. Pobudniki, ki

Folklorna skupina iz Rezije je lani gostovala na Japonskem

NM

poudarjajo, da so bili v težkih trenutkih tudi sami deležni velikodušne solidarnosti, so nekaj denarja že nabrali. Prispevke zbirajo v barih v Reziji in v kulturnem centru Rozajanska kulturna hiša na Ravan-

ci, denar pa lahko nakažemo na tekoči račun folklorne skupine (Gruppo folkloristico Val Resia) pri banki Credifriuli (rezijanska podružnica, Ulica Roma), IBAN IT 79 J 07085 77460 030030001179.

Na lepi sončni legi ob robu gozda, s pogledom na morje in hribe

v DOLINI PRODAJAMO

samostojno, še v gradnji, hišo z dvoriščem, kletjo, garažo in vrtom.

Info: 040 662111 • 348 2666609

Zaključna notranja dela po lastni izbiri.

POOBlaščen PRODAJALEC IN SERVISER

AERRE CAR srl

V TRSTU OD LETA 1983

Ulica San Francesco 60 - Trst - tel. 040 637484 - info@aerrecar.com

RAZSTAVA IN PRODAJA:
UL. DEL RONCO 10 – 040 571062

OBIŠČITE NAS!

NAJBOLJŠA OCENITEV VAŠEGA RABLJENEGA VOZILA
ODPRTI V SOBOTO ZJUTRAJ
PARKIRIŠČE ZA KLIEN TE

JAPONSKA - Medtem ko je število žrtev in pogrešanih v potresu in cunamiju po podatkih policije preseglo 17.000

Jedraska nesreča v Fukušimi zvišana s četrte na peto stopnjo

Prizadevanja reševalcev počasi rojevajo sadove - Premier Kan: Državo bomo še enkrat obnovili

TOKIO - Japonska agencija za jedrsko varnost je stopnjo nesreče v jedrski elektrarni v Fukušimi včeraj dvignila s četrte na peto na sedemstopenski mednarodni lestvici jedrskih dogodkov. Japonski premier Naoto Kan je v televizijskem nagovoru narodu teden dni po potresu in cunamiju izjavil, da bo Japonska "premagala to tragedijo in okrevala".

Na mednarodni lestvici jedrskih in radioloških dogodkov prve tri stopnje pomenijo "nezgode", stopnje od štiri do sedem pa "nesreče". Dogodki, ki niso pomembni za varnost, so imenovani "odstopanje" in so razvrščeni pod lestvico oz. označeni s stopnjo nič.

Peta stopnja pomeni "nesrečo s širšimi posledicami", medtem ko četrta stopnja označuje "nesrečo z lokalnimi posledicami".

Dvig stopnje nesreče v Fukušimi uvršča na isto raven kot nesrečo v ameriški jedrski elektrarni na Otoku treh milj leta 1979, ko se je delno stala sredica reaktorja. Francoska agencija za jedrsko varnost je sicer nesrečo v Fukušimi označila s šesto stopnjo.

Japonski premier Kan je medtem v televizijskem nagovoru narodu izjavil, da bo Japonska "premagala to tragedijo in okrevala" po potresu in cunamiju. "Smo v krizi, ki je preizkus za naš narod. Japonska je bila čudežno obnovljena po vojni. Z močjo vseh bomo še enkrat obnovili državo," je dejal Kan.

Japonski premier je priznal, da jih v jedrski elektrarni v Fukušimi čakajo "velikanske težave", vendar pa je zagotovil, da bo vlada prevzela čvrst nadzor nad razmerami na prizorišču najhujše jedrske nesreče po Černobilu.

Generalni direktor Mednarodne agencije za jedrsko energijo (IAEA) Jukio Amano, ki se mudi na Japonskem, pa je napovedal, da bodo v Tokiu začeli meriti stopnjo sevanja. Ob tem je izrazil upanje, da bo japonsko javnost pomirilo, če bo sevanje poleg japonskih oblasti spremljala tudi mednarodna agencija.

Dejal je še, da so naporji za stabiliziranje razmer v poškodovani jedrski elektrarni v Fukušimi "tekma s časom". "To je zelo težka in resna nesreča," je dejal po srečanju z japonskim premierom.

Svetovalec generalnega direktorja IAEA Graham Andrew pa je sinoči na novinarski konferenci na Dunaju sporočil, da je situacija v poškodovani japonski nuklearni Fukušima resna, a se v zadnjih 24 urah ni "pomembno"

poslabšala. Kljub temu predstavnik agencije tudi na izrecno vprašanje novinarjev ni želel dejati, da je glede Fukušime "optimističen".

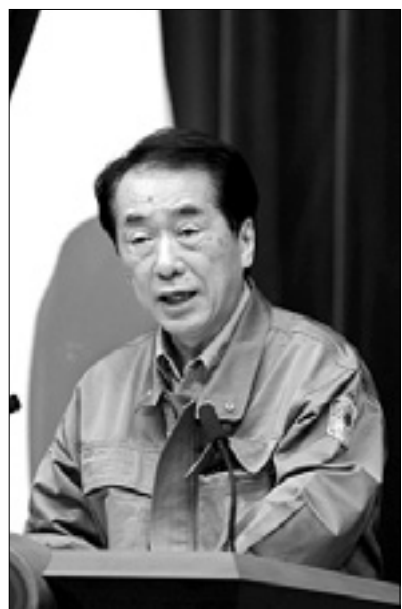
Število žrtev in pogrešanih v potresu in cunamiju je po zadnjih podatkih policije preseglo 17.000. Doslej so potrdili 6911 smrtnih žrtev, medtem ko je uradno število pogrešanih 10.316, vendar utegne biti še precej višje. 2356 ljudi je bilo poškodovanih.

V nuklearni v Fukušimi so si sicer še naprej prizadevali vzpostaviti električno napeljavo, da bi začeli reaktorje hladiti s pomočjo vodnih črpalk. Nadaljevali so tudi hlajenje z vodo iz cistern, a je iz elektrarne znova začel izhajati dim. Kljub temu so predstavniki nuklearke ocenili, da so se razmere rahlo izboljšale.

Japonska vojska je na kraj nesreče napotila 11 vozil, tokijski gasilci pa 30 vozil in 140 ljudi. Tovornjaki so z vodnimi topovi tretji reaktor elektrarne zalili s 50 tonami vode.

Družba Tepco, ki upravlja z elektrarno, je sporočila, da prizadevanja počasi rojevajo sadove. Pojasnili so, da še naprej delajo na napeljavi vodov do reaktorjev, da bi obnovili električno napajanje za zagon črpalk za vodo za hlajenje.

Tepco sicer načrtuje boj na dveh frontah. Za reaktorja ena in dve naj bi obnovili električno napeljavo ter zagotovili hlajenje s pomočjo črpalk za dovajanje vode, medtem ko naj bi tretji in četrty reaktor še naprej hladili z vodo, ki jo dovajajo od zunaj.

Japonski premier Naoto Kan

ANSA

Poškodovani tretji blok nuklearne elektrarne Fukušima

ANSA

Pomoč pri odpravljanju posledic jedrske nesreče je Japonski ponudila tudi EU. "Pripravljeni smo nuditi tehnično pomoč in pomagati pri ohlajanju reaktorjev," je sporočila tiskovna predstavnica komisije v Bruslju. Po njenih besedah gre predvsem za srednje- in dolgoročno pomoč, saj bo trajalo približno leto dni, da se reaktor popolnoma ohladi. EU lahko v tem obdobju Japonski pomaga z materialom, tehnično opremo in strokovnjaki.

Svetovna zdravstvena organizacija (WHO) je medtem sporočila, da raven radioaktivnega sevanja sicer na območju Fukušime raste, a trenutno ne predstavlja nevarnosti za zdravje. WHO tudi ne vidi razlogov za prepovedi potovanja na Japonsko zaradi jedrske krize. Predstavniki WHO Gregory Hartl je izjavil, da "organizacija ne priporoča uvedbe prepovedi potovanja na Japonsko", kar pa ne velja za zaprto cono. Ta zajema območja, ki so od poškodovane jedrske elektrarne v Fukušimi oddaljena 30 kilometrov ali manj.

Dejal je še, da se je raven radioaktivnega sevanja v Tokiu dvignila zelo malo in je še vedno veliko nižja od ravni, ki bi pomenila nevarnost za zdravje ljudi. Trenutna raven sevanja zdravja po trditvah WHO praktično ne ogroža.

Jure Kos (STA)

VESOLJE - Uspešen podvig Nase

Sonda Messenger v Merkurjevi orbiti

WASHINGTON - Ameriški vesoljski agenciji Nasa je v četrtek uspelo v orbito Merkurja utiriti sondo Messenger. To je prva sonda v zgodovini, ki je uspešno vstopila v Merkurjevo orbito. Tam bo ostala približno eno leto.

Messenger je okoli najbolj vročega planeta našega Osončja začel krožiti v četrtek okoli tretje ure zjutraj po srednjeevropskem času. Plovilo je zdaj približno 46 milijonov kilometrov oddaljeno od Sonca in 155 milijonov kilometrov od Zemlje. Za eno pot okoli Merkurja bo sonda po Nasinih izračunih na višini najmanj 200 kilometrov potrebovala 12 ur.

Sonda je svoje potovanje začela pred več kot šestimi leti in je že večkrat potovala v bližini Venere in Merkurja. Od izstrelitve v vesolje je prepotovala 7,9 milijarde kilometrov. Messenger je po Nasinem raziskovalnem satelitu Mariner, ki je leta 1974 letel mimo Merkurja, šele drugo plovilo,

ki bo znanstvenikom posredovalo pomembne podatke o tem planetu.

Orodja za znanstvene raziskave, ki so na krovu Messengerja, bodo preverili in aktivirali 23. marca, 4. aprila pa se bo začel raziskovalni del misije. Sonda je opremljena z orodji, ki bodo omogočala prenos slikovnega gradiva, pa tudi s spektrometri za analizo atmosfere in površja planeta ter za opazovanje plazme in energijskih delcev.

Znanstveniki upajo, da jim bodo raziskave pomagale priti do uporabnih podatkov o Merkurjevem magnetnem polju, skorji in kraterjih na površju planeta, ki so sicer vedno v senci.

Zaradi težkih pogojev na planetu, kot so ogromne temperaturne razlike, je Merkur zelo težko dostopen. Vstop v njegovo orbito je oteževala tudi njegova oddaljenost od Zemlje. Znanstveniki namreč niso imeli dobrega nadzora nad sondo, ker njihovi signali do nje potujejo približno osem minut. (STA)

ITALIJA - Pred skupščino delničarjev

Francoski Lactalis krepi lastništvo v Parmalatu

MILAN - Francoski proizvajalec mlečnih izdelkov Lactalis je v zadnjih dneh v italijanskem prehranskem velikanu Parmalatu, tik pred iztekom roka za oddajo kandidatnih list za člane upravnega sveta, neposredno in posredno pridobil prek 11-odstotni lastniški delež. S tem je postal največji posamični delničar Parmalata.

Po poročanju italijanskih medijev bi utegnil delež povečati na najmanj 15 odstotkov, vendar po lastnih zagotovilih naj ne bi presegli 30-odstotnega lastniškega deleža. Po italijanski zakonodaji mora vsakdo, ki preseže 30-odstotni lastniški delež na borzi kotirajoče družbe, objaviti prevzemno ponudbo. Delnica Parmalata se je na milanski borzi po Lactalisovih nakupih podražila že za več kot 3,7 odstotka.

Lactalis je lastniški delež začel povečevati po tem, ko so ostale skupine Parmalatovih vlagateljev predlagale svoje kandidate za 11-članski upravni svet. Investicijski skladi Skagen, Mackenzie

Financial Corporation in Zenit Asset Management, ki imajo skupaj prek 15-odstotni lastniški delež, so predlagali skupino pod vodstvom izvršnega direktorja Massima Rossija, nekdanjega menedžerja Swedish Match.

Banka Intesa Sanpaolo bo za pooblaščenega upravitelja predlagalaERICA Bondija, ki že zdaj vodi Parmalat. Bondi je prevzel nadzor nad prestrukturiranjem v dolžniški aferi propadlega Parmalata pred osmimi leti, tuji skladi pa mu očitajo, da namenja premalo pozornosti razvoju koncerna. Skupščina delničarjev bo sicer potekala 12 aprila.

Zaradi lastniških sprememb v Parmalatu so se že oglasili tudi politiki. Minister za gospodarski razvoj Paolo Romani je že dejal, da podpira oblikovanje konzorcija italijanskih lastnikov. Vodja največje opozicijske stranke, Demokratske stranke Pier Luigi Bersani pa je opozoril, da najbolj internacionalizirana italijanska družba zato, ker je zadnji dve leti spala, polzi v tuje roke.

ITALIJA - Dokončna razsodba Evropskega sodišča

Razpela v javnih šolah ne kršijo človekovih pravic

STRASBOUG, RIM - Razpela bodo ostala v učilnicah italijanskih javnih šol. Veliki senat Evropskega sodišča za človekove pravice je namreč včeraj dokončno oprostil Italijo obtožbe, da z izobešanjem razpel v javnih šolah krši pravico otrok do laičnega izobraževanja.

Postopek je sprožil italijanska državljanka finskega rodu Soile Lautsi Albertin pred devetimi leti, ko sta njena otroka začela hoditi v državno šolo v kraju Abano Terme pri Padovi. Tožnico je motilo, da so bila razpela po razredih, in je v imenu laičnosti države zahtevala od ravnatelja, naj jih odstrani. Toda šolske oblasti so njeno zahtevo večkrat odbile, tako da se je z njo obrnila na deželno upravno sodišče, ki je sprožilo vprašanje pred ustavnim sodiščem. Ustavno sodišče in za njim upravno sodišče sta zahtevo odbili, češ da je križ simbol italijanske zgodovine in kulture, vključno načel enakosti, svobode, strpnosti in laičnosti države.

Toda Lautsijeva se s tem ni zadovoljila in se je obrnila na Evropsko sodišče za človekove pravice, ki ji je 9. novembra 2009

s svojo prvostopenjsko razsodbo dalo prav in obsodilo italijansko državo, naj zakoncema Albertin izplača odškodnino 5000 evrov. A italijanska vlada je vložila pritožbo, in to, kot rečeno uspešno. Veliki senat Evropskega sodišča za človekove pravice je v svoji včerajšnji drugostopenjski razsodbi zapisalo, da razpelo »ni element indoktrinacije«, zaradi česar naj bi njegova prisotnost v razredih ne kršila pravice otrok do laičnega izobraževanja.

Razsodbo je v imenu italijanske vlade pozdravil zunanji minister Franco Frattini. »Zmagalo je ljudsko čutenje Evrope,« je dejal. »Razsodba namreč priznava evropskim državljanom pravico, da branijo svojo kulturno in zgodovinsko identiteto. Upam, da se bo Evropa s takšnim pogumom lotila tudi vprašanja strpnosti in verske svobode,« je pristavil.

Marsikdo pa z odločitvijo Evropskega sodišča ni zadovoljen. Med temi je Massimo Albertin, ki je z ženo Soile Lautsi sprožil zadevo. »Novica iz Strasbourg me je razočarala, saj je bila prvostopenjska razsodba zelo jasna,« je dejal.

LIBIJA - Ob vzdržanju Kitajske, Rusije in Nemčije

Varnostni svet ZN sprejel resolucijo za vojaško akcijo proti Gadafijevemu režimu

Gadafi napovedal prekinitev ognja, ki pa ga naj ne bi spoštoval - Slovenija ne bo sodelovala v vojaških operacijah

NEW YORK/TRIPOLI - Varnostni svet ZN je v četrtek zvečer sprejel resolucijo, ki dovoljuje "vse potrebne ukrepe" za uveljavitev prepovedi letov nad Libijo in zaščito civilistov. Zahodni zavezniki so nemudoma začeli s pripravami na akcijo, sile Moamerja Gadafija pa so medtem napovedale prekinitev ognja z uporniki. A teh zavez naj ne bi spoštovale.

Resolucija 1973 je v 15-članskem VS ZN prejela deset glasov podpore, pet članic pa se je vzdržalo, med njimi Rusija in Kitajska, ki pa nista uporabile pravice veta. Resolucija zahteva takojšnje premirje in popolno ustavitev nasilja ter dovoljuje "vse potrebne ukrepe" za uveljavitev prepovedi letov in zaščito civilnega prebivalstva, razen kopenskega vojaškega posredovanja. To bi lahko pomenilo tudi napade na Gadafijeve vojske, ne le letala, če bi šlo za zaščito civilistov.

Gadafijev režim je v prvem odzivu ocenil, da sprejeta resolucija ogroža enotnost in stabilnost države in jo je mogoče razumeti tudi kot poziv prebivalcem, naj se pobijajo med seboj. Kljub temu je nato večeraj popoldne libijski zunanji minister Musa Kusa napovedal, da bodo nemudoma prenehali z vsemi vojaškimi operacijami in spopadi z uporniki, saj mora Libija kot članica ZN spoštovati resolucije VS ZN.

A že nekaj ur kasneje so iz Libije prišla poročila, da Gadafijevi lojalisti nadaljujejo z napadi na upornike. Obstreljevali naj bi mesta Zintan, Adždabija in Mistrata. Samo v Mistrati, tretjem največjem libijskem mestu, naj bi bilo včeraj ubitih najmanj 25 ljudi. Uporniki so zato razglasitev premirja že označili za prevaro in "slepilni maneuver", s katerim si želi Gadafi kupiti čas.

Resolucija VS ZN je sicer v svetu nalletela na pozitiven sprejem, čeprav so akcijo za njeno uresničevanje napovedale le nekatere države. Najbolj zagreti sta predvsem Francija in Velika Britanija, pa tudi ZDA. So-

delovanje so obljubile tudi Italija, Belgija, Kanada, Norveška, Španija, Švedska in Danska.

Tudi v zvezi Nato so pospešili načrtovanje morebitne vojaške akcije v Libiji, a odločitve o dejanskem posredovanju še niso sprejeli. Tudi zato, ker enotnosti glede tega med članicami ni, čeprav podpirajo namen resolucije, da se takoj zaustavijo spopadi v Libiji. Generalni sekretar Nata Anders Fogh Rasmussen je sicer ocenil, da so z resolucijo VS ZN izpolnjeni vsi trije pogoji za mednarodno posredovanje v Libiji - obstajajo potreba bo takojšnjem ukrepanju, regionalna podpora in mandat ZN, je poudaril.

A predvsem v Nemčiji, ki se je kot nestalna članica VS ZN v četrtek vzdržala podpore resoluciji, so skeptični do vojaškega posredovanja v Libiji. Kot je dejal zunanji minister Guido Westerwelle, Nemčija podpira zaostreitev mednarodnih sankcij proti Gadafijevemu režimu, a vojaško posredovanje v Libiji s seboj prinaša nevarnosti in tveganja. Zato nemški vojaki ne bodo sodelovali pri vojaški operaciji v Libiji.

Podobno so se odzvali tudi v Sloveniji. Zunanje ministrstvo je ocenilo, da resolucija predstavlja "jasno sporočilo polkovniku Gadafiju z odločno zahtevo po takojšnji in popolni ustavitvi nasilja, napadov na civilno prebivalstvo in vzpostavitev premirja". A Slovenija aktivno v vojaškem posredovanju v Libiji zaenkrat ne namerava sodelovati. Kot je na skupni seji odborov DZ za zunanjo politiko in zadeve EU pojasnil premier Borut Pahor, bo Slovenija sodelovala kvečjemu z odobritvijo preletov čez slovenski zračni prostor in na humanitarnem področju. "Ne moremo vedno sodelovati s polnimi vojaškimi, policijskimi in civilnimi zmogljivostmi, lahko pa pomagamo doma s sprejemom ranjenecv in ljudi, ki so bili mučeni," je dejal. S tovrstno politiko se je strinjal tudi predsednik republike Danilo Türk.

Kljub temu je očitno vse že pripravljeno za intervencijo v Libiji, kot je v Parizu povedal francoski zunanji minister Alain Juppe. Prvo analizo stanja po napovedi prekinitve ognja s strani sil libijskega voditelja Moamerja Gadafija bodo opravili danes v Parizu na srečanju predstavnikov EU, ZDA, Arabske lige in Afriške unije, je še dodal, ni pa želel podajati kakih natančnejših urnikov morebitnega začetka operacij.

Operacije naj bi bile sicer letalske, izvajali pa naj bi jih z ameriških letalonosilk in oporišč v Italiji. Ali bo do akcije proti Gadafijevim silam prišlo, je zdaj, kot vse kaže, odvisno predvsem od tega, ali se bodo v Libiji držali prekinitve ognja. Ameriška državna sekretarka Hillary Clinton je izrazila pričakovanje, da bi se Gadafijeve sile morale umakniti z vzhoda države, kjer prevladujejo uporniki. Tudi visoka zunanja predstavnica EU Catherine Ashton je sporočila, da članice EU "preučujejo podrobnosti" razglasitve premirja. Je pa tudi napovedala, da unija načrtuje nove, ostreje sankcije proti Libiji. Hkrati bo EU povečala tudi pomoč za ublažitev humanitarnih težav beguncev. (STA)

Ljudje v libijskem Bengaziju pozdravljajo sprejem resolucije VS ZN

ANSA

LIBIJA - Stranke soglasne, razen SL

Italija bo sodelovala v vojaškem posredovanju

RIM - Italija je odobrila uporabo svojih letalskih baz za izvajanje prepovedi letenja nad Libijo in uresničevanje določil četrtkovne resolucije Varnostnega sveta Združenih narodov 1973, je včeraj v Rimu sporočil obrambni minister Ignazio La Russa, ki je pristavil, da Italija sploh namerava aktivno sodelovati v »koaliciji dobrovoljnih«, ki bo poskrbela za izvajanje volje mednarodne skupnosti. La Russa je pojasnil, da so ZDA in druge države Italijo že zaprosile za dovoljenje, da uporabijo oporišča na njenem ozemlju. Gre za sedem oporišč, in sicer Aviano v Furlaniji-Juljski krajini, Sigonella in Trapani na Siciliji, Pantelleria, ki leži med Tunizijo in Sicilijo, ter v Amendola, Decima Manu in Gioia del Colle.

Vlado je za sodelovanje pri izvajanju določil resolucije ZN že ustrezno pooblastil parlament. Komisije za obrambo in za zunanje zadeve poslanske zbornice in senata so to stališče izrazile soglasno, a ob odsotnosti parlamentarcev Severne lige. Kot je po-

jasnil Umberto Bossi, se njegova stranka prepozna v stališču Nemčije, ki se je na glasovanju o resoluciji v Varnostnem svetu ZN vzdržala. To je povzročilo nekaj slabe volje v vladni večini, pa tudi kritike iz opozicijskih vrst.

Na predlog predstavnika Demokratske stranke Massima D'Alema bo Italija med drugim zaprosila zvezo Nato za posebno varstvo kot država, ki je v primeru Libije vojaško neposredno izpostavljena. Italija vrednot pa je menila, da bi italijanska vlada morala preklicati »pakt prijateljstva«, ki ga je sklenila z Gadafijem. Zunanji minister Franco Frattini je dejal, da bo med izvajanjem resolucije ZN pakt avtomatično »zamrznjen«.

Za posredovanje v Libiji se je odločno zavzel tudi predsednik republike Giorgio Napolitano. »Ne smemo biti brezbržni do osvobodilnih prizadevanj v Libiji,« je dejal, ko se je včeraj v Turinu udeležil slovesnosti ob 150-letnici združitve Italije.

Prebivalci Lampeduse ne želijo novih beguncev

RIM - Na otoku Lampedusi, kjer je v minulih tednih pristalo na tisoče beguncev iz severnoafriških držav, so razmere vse bolj napete. Skupina kakih sto prebivalcev je včeraj preprečila, da bi ladja italijanske obalne straže s 116 nezakonitimi priseljenci, ki so jih rešili na odprtem morju, pristala na otoku. Prebivalci Lampeduse so zagrozili, da bodo skočili v vodo, če bo ladja z begunci pristala na otoku. "Otok je tik pred kolapsom in nevarnost, da izbruhnejo nemiri, nevzdržno narašča," je opozoril župan otoka z vsega 2000 prebivalci Bernardino de Rubeis. Do večera so bile pred obalo Lampeduse še štiri ladje s skupno 200 begunci na krovu, a pomole dveh pristanišč na otoku so zasedali jezni prebivalci otoka.

V Jemnu ubitih vsaj 40 protivladnih protestnikov

SANA - V najmnogičnejših demonstracijah doslej je bilo v jemenski prestolnici Sana včeraj po različnih navedbah ubitih med 40 in 50 protestnikov. Po navedbah očividcev so na protestnike streljali privrženci režima predsednika Alija Abdulaha Saleha. Jemenske oblasti so nato po vsej državi razglasile izredne razmere. Po navedbah zdravnikov je bilo včeraj ubitih najmanj 40 ljudi, okoli 200 pa ranjenih. Nemška tiskovna agencija dpa medtem poroča o 50 ubitih in 240 ranjenih. Privrženci predsednika Saleha so po navedbah zdravnikov večinoma streljali v glavo, vrat in prsi protestnikov.

Federacija BiH je vendarle dobila novo vlado

SARAJEVO - Federacija BiH je v četrtek, pet mesecev po parlamentarnih volitvah, vendarle dobila novo vlado, ki jo sestavljajo ministri iz Socialdemokratske stranke (SDP). Stranke demokratske akcije (SDA), Hrvaške stranke prava (HSP) ter Narodne stranke z delom za blaginjo (NSRzB). Novo vlado so izbrali na izredni seji predstavniškega doma Federacije BiH v četrtek ponoči, neposredno potem, ko sta predstavniški dom in dom narodov Federacije BiH potrdila imenovanje Živka Budimira (HSP) za predsednika Federacije BiH ter Mirsada Kebo (SDA) in Svetožarja Pudariča (SDP) za podpredsednika. Novi predsednik vlade Federacije BiH je postal 50-letni pravnik Nermin Nikšić. (STA)

Vojaško letalo se pripravlja na posredovanje v Libiji

ANSA

EGIPT - Egipčani danes na prvi volilni preizkus po Mubarakovem padcu

Referendum o ustavnih spremembah, ki naj bi omogočile parlamentarne in predsedniške volitve

KAIRO - V Egiptu bo dober mesec po odstopu dolgoletnega predsednika Hosnija Mubaraka potekal referendum o spremembah ustave. Egipčani se bodo danes izrekli o načrtih vojske za čim hitrejši prehod iz avtokratske vladavine v sodobno demokratično državo.

Le pet tednov po odhodu Mubaraka, ki je Egiptu s trdo roko vladal več kot 30 let, bo 45 milijonov volilnih upravičencev odločalo o svežnju ustavnih sprememb, ki naj bi v arabski državi z največ prebivalci omogočile parlamentarne in predsedniške volitve.

Vojaški svet, ki je prevzel oblast po odstopu Mubaraka, je obljubil, da bo v najkrajšem času obnovil civilno oblast in se umaknil iz političnega delovanja. Za pripravo sprememb ustave je imenoval skupino strokovnjakov, ki je predloge pripravila v komaj desetih dneh. Hitenje in improviziranje pri pripravi predlogov sprememb ustave, ki naj bi postavile temelje novega demokratičnega Egipta, je seveda povzročilo nezadovoljstvo med vodilni skupinami in osebnostmi prode-

mokratskega gibanja, ki so zato pozvali h glasovanju proti spremembam.

Večina amandmajev sama po sebi ni sporna, vendar kritiki pravijo, da spremembe niso dovolj obsežne in da bi morali ustavo iz Mubarakovega obdobja napisati povsem na novo. Predlog sprememb med drugim predvideva, da bi bil predsedniški položaj omejen na dva štiriletna mandata, predsednik pa civilistov ne bi več smel pošiljati pred vojaška sodišča. Spremembe tudi predvidevajo, da bodo posledje izredne razmere, ki so desetletja omejevale življenje Egipčanov, lahko uvedene za največ šest mesecev, za dlje pa le po odobritvi na referendumu. Omejitve glede tega, kdo lahko kandidira za predsednika, bodo v glavnem odpravljene, vzpostavljen bo sodni nadzor nad volitvami.

Vodja sodne komisije, ki bo nadzorovala potek referenduma, Mohamed Ateja je referendum pozdravil. Po njegovih besedah gre za "prve plodove revolucije", ki je odnesla Mubarakov režim. "Volivci bodo prvič v egiptovski zgodovini lahko sodelovali v političnem procesu, ki bo tako

verodostojen kot pregleden," je poudaril.

Toda dva najverjetnejša kandidata za novega predsednika države - generalni sekretar Arabske lige Amr Musa in bivši generalni direktor Mednarodne agencije za jedrsko energijo Mohamed El Baradei - sta pozvala k preložitvi referenduma ali glasovanju proti. "Zavrnitev ustavnih sprememb je prava odločitev volivcev, ki bodo odšli na volišča," je izjavil Musa. Amandmaji po njegovih besedah "ne izpolnjujejo ambicij egiptovskega naroda, ki sanja o novem demokratičnem obdobju".

El Baradei pa je izjavil, da bi morala novo demokratično ustavo napisati ustavna skupščina in da bi za pripravo resnično svobodnih volitev potrebovali vsaj leto dni. "Če bomo sprejeli te spremembe, to pomeni, da bodo parlamentarne volitve v dveh mesecih in 80 odstotkov Egipčanov, se pravi tiha večina, ne bo imela možnosti sodelovati na resničnih parlamentarnih volitvah," je poudaril. Mladi aktivisti, ki so vodili 18-dnevno vstajo proti Mubaraku, so prav tako pozvali h glasovanju proti predlogom ustavnih sprememb.

Jure Kos (STA)

Trst

Ulica dei Montecchi 6
tel. 040 7786300
fax 040 772418
trst@primorski.eu

Primorski
dnevnik

TRŽAŠKA OBČINA IN POKRAJINA - Predstavitev koalicijskim partnerjem

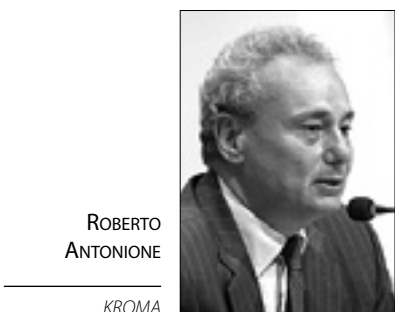
Antonione in Ret uradno kandidata Ljudstva svobode

Poziv Severni ligi, naj pristopi k desnosredinski koaliciji na občinskih volitvah

Ljudstvo svobode je včeraj svojim koalicijskim partnerjem uradno predstavilo kandidaturi poslanca Roberta Antonioneja za tržaškega župana in devinsko-nabrežinskega župana Giorgia Reta za predsednika tržaške pokrajine. Kandidaturi je predstavil deželni koordinator Ljudstva svobode Isidoro Gottardo, seje so se ob Pieru Tononiju, namestniku tržaške pokrajinske koordinatork stranke Sandre Savino, udeležili še deželni svetnik in pokrajinski koordinator UDC Edoardo Sasco, tržaški poslanec Bodočnosti in svobode Roberto Menia in pokrajinski koordinator te stranke Michele Lobianco, pokrajinski tajnik Severne lige, poslanec Massimiliano Fedriga in deželni poslanec Stranke upokojencev Luigi Ferrone.

Koalicijski partnerji so vzeli na znanje kandidaturi, z imenovanjem obeh kandidatov se je v mnogočem razjasnil predvolilni položaj v desnosredinski koaliciji. Zastavilo pa se je novo vprašanje: ali bodo partnerji sodelovali z Ljudstvom svobode v skupni volilni koaliciji, to je pod znakom Berlusconijeve liste, ali pa samostojno.

V tej zvezi bo verjetno odločilno, kar bo sklenila Severna liga. Ta je - po dolgotrajnem obotavljanju Ljudstva svobode

ROBERTO ANTONIONE

KROMA

pri izbiri županskega kandidata - že napovedala samostojno župansko kandidaturo poslanca Massimiliana Fedrige. Ostale desnosredinske sile so včeraj ponovile poziv Bossijevi stranki, naj pristopi k skupni volilni koaliciji. Predstavnik Severne lige je menil, da bo moralo vodstvo stranke za deveto še oceniti in presoditi.

Bossijeva stranka je v preteklih dneh dala vedeti, da bi lahko sodelovala pri volilni koaliciji z Ljudstvom svobode, a brez soudeležbe sredinske UDC in Finijeve Bodočnosti in svobode, ker naj bi nasprotovali federalizmu. Veto Bossijeve stranke ni sredinski UDC prav nič vščel. Edoardo Sasco je po včerajšnjem srečanju izjavil, da je veto nerazumljiv in nesprejemljiv. Fe-

drigo je pozval, »naj ne nateguje vrvi, da se ne bi strgala.« UDC namreč že sodeluje s Severno ligo v koaliciji, ki podpira Tondovo deželno vlado. Ko bi Liga vztrajala pri svojem, bi morali »preveriti koalicijo«, je med vrsticami namignil Sasco.

Predstavnik UDC je pozitivno ocenil kandidaturi Antonioneja in Reta za tržaškega župana oziroma predsednika tržaške pokrajine. Oba sta imela doslej dober odnos do slovenske skupnosti, UDC si bo prizadevala, da bosta v volilni program vključila tudi posege za kraško območje, je napovedal Edoardo Sasco, ki je izrecno poudaril, da je sredinska stranka pozorna na vprašanja slovenske skupnosti, ker so med njenimi člani tudi številni Slovenci.

Z »rimskim imenovanjem« Antonioneja za tržaškega župana je odpadla »domača« kandidatura Piera Tononija, ki jo je pokrajinsko vodstvo stranke podprlo plebiscitarno. Deželni koordinator Berlusconijeve stranke Isidoro Gottardo je ponudil Tononiju mesto nosilca liste Ljudstva svobode na tržaških občinskih volitvah. Tononi bo v prihodnjih dneh odločil, ali bo na povabilo pristal, ali ne. Pristal je na »rimsko kandidaturo« tekmeца Antonioneja, ker pač tako določa statut Ljudstva svobode.

GIORGIO RET

KROMA

Ima pa pokrajinsko vodstvo Ljudstvo svobode prav v strankinem statutu drugo močno »orožje.« Njemu je poverjena sestava kandidatne liste, to je izbire kandidatov za bodoče občinske svetnike. Jasno je, da bo pokrajinsko vodstvo pod taktirko senatorja Giulia Camberja izbrala tiste kandidate, ki mu najbolj prija. Kandidatno listo bo sestavljalo 40 kandidatov. Po strankinem statutu je rimskemu vodstvu dana možnost, da vanjo le minimalno poseže, ta poseg ne sme preseči 5 odstotkov, kar dejansko pomeni, da bi Antonione morebiti »izprosil« v Rimu le dve mesti na kandidatni listi.

M.K.

Cosolini v Ulici delle Torri

Roberto Cosolini, kandidat leve sredine za tržaškega župana, nadaljuje svoje obiske po tržaških mestnih četrtih. Danes bo na vrsti mestno središče, kandidat se bo z občani srečal od 9.30 do 12.30 v Ul. delle Torri.

Potni list na spletu

Tržaška kvestura beleži pozitivne podatke v zvezi s spletnimi postopki za izdajo potnih listov. Spletne rezervacije je kvestura uvedla 18. novembra lani, odziv občanov pa je bil zelo dober. Postopek je dosegljiv na spletni strani www.passaportonline.poliziadistato.it. Okence na kvesturi pa je odprto od ponedeljka do petka od 8.30 do 12. ure. Popoldansko odprtje (v ponedeljek in četrtek od 15. do 17. ure) je namenjeno izključno proslcem s spletno rezervacijo in občanom, ki morajo dvigniti potni list ali potrdilo za mladoletne.

Kvestura obvešča, da bosta okenci uradov za potne liste in imigracijo v četrtek, 24. marca popoldne zaprti.

Iščejo strojnika

V petek, 25. marca ob 9. uri bodo na sedežu tržaške pristaniške kapitanije (urad za ladijsko opremo - ufficio armamento e spedizioni) izbrali strojnika s potrdilom poklicnega pomorskega motorista, ki se bo vkrcal na motorni ribiški čoln Nuova Rachele.

UPRAVE - Podpis Posodobili bodo škedenjsko čistilno napravo

V sinji dvorani tržaškega županstva so predstavili nov programski dogovor o prilagoditvi in okrepitevi škedenjske čistilne naprave za predelavo odpadnih voda. Dogovor so pripravili in podpisali Dežela FJK, Pokrajina in Občina Trst, optimalno ozemeljsko območje ATO (ustanova, katere članice so vse občine v pokrajini) in Pristaniška oblast. Vsebinsko dogovora so opisali tržaški župan Roberto Dipiazza, občinski odbornik za gospodarski razvoj Paolo Rovis predsednica Pokrajine Trst Maria Teresa Bassa Poropat, pokrajinski odbornik za okolje Vittorio Zollia in predstavnik podjetja AcegasAps Enrico Altran.

Posodobitev čistilne naprave je nujna, saj jo je treba (z nekajletno zamudo) prilagoditi evropskim predpisom in napovedanemu deželnemu načrtu za zaščito vode. Škedenjsko napravo so obnovili v 90. letih, ko so zgradili podvodno cev za izlivanje v odprto morje, nato pa so izboljšali tehnično plat predelave voda. Marca 2009 so podpisali prvi programski dogovor, podjetje AcegasAps pa je izdelalo predhodni načrt obnovitvenih del. Prejšnji teden je tržaški župan sklical sestanek, na katerem je bila izpostavljena potreba po novem dogovoru za sprejem urbanistične variante, ki bi omogočila širitev čistilne naprave. Dogovor predvideva tako varianto št. 121 k tržaškemu regulacijskemu načrtu: 30.000 kv. metrov obsežno območje v lesnem pristanišču bo po novem namenjeno tehnološkim napravam in ne več pristaniškemu prometu. Besedilo bo moral v teku 30 dni odobriti še tržaški občinski svet.

Obnovitvena dela naj bi se začela oktobra in trajala 20 mesecev, stroški bodo v celoti znašali 50 milijonov evrov. Dežela bo za 20 let dodelila letni prispevek 700 tisoč evrov, tudi z evropskimi sredstvi, Pokrajina bo odštela osem milijonov evrov, Pristaniška oblast pa je dala na razpolago zemljišče. Odbornik Rovis je zagotovil, da za obnovo ne bo potrebno povišati tarif, čistilno napravo v Barkovljah pa bodo postopno zaprli.

PRIMORSKI DNEVNIK - Naboj med pošto

Solidarnostne izjave zaradi grozilne kuverte

Po četrtkovem neljubem dogodku, ko se je v poštnem nabiralniku Primorskega dnevnika v Ulici Montecchi med 9. in 10. uro znašla kuverta z nabojem za pištolo devetmilimetrskega kalibra, smo prejeli več solidarnostnih klincev in izjav. Oglasili so se goriški župan Ettore Romoli, deželni svetnik Igor Gabrovec (SSk) in deželni tajnik SKGZ Livio Semolič, dogodek je obsodil tudi tržaški spletni medij Bora.la.

Deželni novinarski sindikat As-sostampa je v tiskovnem sporočilu izpostavil, da gre za sramotno dejanje, ki ne bo prestrašilo osebja Primorskega dnevnika, »časopisa, ki od leta 1945

odigrava zelo pomembno vlogo na območju severovzhodne meje«. Zaskrbljenost nad dogodkom je izrazil tudi generalni tajnik vsedržavnega italijanskega novinarskega sindikata FNSI Franco Siddi, ki je v svoji noti za tisk poudaril, da je Primorski dnevnik »spoštovan glas svobode in omikanega sožitja«.

Pred dnevi je podobno grozilo kuvertu z nabojem prejel tudi volilni odbor levosredinskega kandidata za tržaškega župana Roberta Cosolinija. Tovrstnih dejanj je bilo v Trstu (in na sedežu Primorskega dnevnika) v preteklih letih že veliko.

BOŽJE POLJE - Danes poimenovanje

Dom Karla Kalca

Po njem bo poimenovan zgodovinski dom skupnosti Izvir

Na Božjem polju bodo danes svečano poimenovali prvotni dom skupnosti Izvir, nekdanje skupnosti Družina-Opčine, po njenem ustanovitelju Karlu Kalcu.

Slovesnost se bo začela ob 16. uri, na pročelju doma bodo odkrili tablo v spomin na Karla Kalca, ki je bil tudi podpredsednik skupnosti. Med drugim se je bodo ob sedanjih gostih novega doma, osebju in vodstvu skupnosti Izvir s predsednikom Ferdinandom Cassagom in ravnateljico Danielo Czerny na čelu, udeležili tudi deželna odbornica za proizvodne dejavnosti Federica Seganti in tržaški občinski odbornik za socialne zadeve Carlo Grilli, zapel pa bo moški pevski zbor Vasilij Mirk s Proseka-Kontovela.

OKOLJE - Včeraj srečanje z ogledom videa Dariborja Zupana o različnih načinih uplinjevanja

Kopenski in morski uplinjevalniki so zastareli Danes uplinjevalni postopek poteka kar na ladjah

Srečanje v dvorani Tessitori sta priredili organizacija Legambiente in svetniška skupina Mavrične levice v deželnem svetu

Poleg kopenskih in morskih uplinjevalnikov obstajajo danes sodobnejše, varnejše in tudi cenejše oblike dostave plina, družba Gas Natural, ki želi zgraditi uplinjevalnik pri Žavljah, pa doslej ni uspela prepričljivo odgovoriti na postavljena vprašanja. To je sporočilo včerajšnjega popoldanskega srečanja v dvorani Tessitori v Trstu, ki sta ga priredili okoljevarstvena organizacija Legambiente in svetniška skupina Mavrične levice v deželnem svetu.

V ospredju včerajšnjega srečanja je bil video Dariborja Zupana, nekdanjega ravnatelja tehničnega zavoda Žige Zoisa in direktorja tržaškega krožka organizacije Legambiente Verdeazzurro, ki je po mnenju načelnika skupine Mavrične levice Igorja Kocijančiča izredno aktualen prav danes. V videu so obratni na kopnem oz. sredi morja označeni za zastarele, saj danes obstajajo novejši načini preskrbe s plinom: enega predstavljajo t.i. uplinjevalne ladje, ki so zasidrane daleč od obale in ki snov, črpano iz tankerjev, same uplinijo in pošljejo na kopno. Še bolj napredna pa je tehnologija EBRV (Energy Bridge Regasification Vessel), na podlagi katere

steče postopek uplinjevanja in pošiljanja plina že na tankerju samem. V prispevku so predstavljene tudi glavni ugovori gradnji kopenskega uplinjevalnika, od bližnje drugih industrijskih obratov do ohlajanja in sterilizacije vode in le delne sanacije onesnaženega območja, na katerem naj bi gradili obrat.

Predsednik krožka Legambiente Verdeazzurro Lino Santoro pa je bil zelo razočaran nad tem, kako so se javne uprave, predvsem Pokrajina Trst, lotile vprašanja. Pri tem je opozoril na pomanjkljive odgovore družbe Gas Natural na vprašanja, ki jih je postavila delovna skupina izvedencev, ki jo je oblikovala Pokrajina, npr. glede obsega varnostne razdalje od obrata (španska družba omenja okoli sto metrov, medtem ko je pri drugih obratih preko dva kilometra), dalje glede različnega pritiska v plinskih rezervoarjih (pri Gas Natural zaupajo v varnostne postopke in ne verjamejo v možnost nesreče) in morebitne sprostitev plinskega oblaka (za družbo ne bi imel lastnosti utekočinjenega plina, ki je zelo vnetljiv). Na srečanjih, je tudi opozoril Santoro, so okoljevarstvenikom v bistvu preprečili, da bi govorili. (iž)

Z leve: Zupan, Santoro in Kocijančič na včerajšnjem srečanju

KROMA

GROPADA - Načrt v okviru čezmejnega projekta Kras-Carso

Štirna bo postala muzej

Štirna Ciganka (letnik 1862) bo preurejena v muzej o vodi na Krasu

V notranjosti razstava o vodnih virih, kalih, presihajočih jezerih in toku Timave

MARKO MILKOVIČ

KROMA

Tam, kjer so stari Gropajci desetletja zbirali dragoceno vodo, bo v kratkem nastal muzej vode. Štirno Ciganko na koncu vasi bodo preoblikovali v dvonadstropno razstavno-dokumentarno strukturo, ki bo pričala o pozornosti, namenjeni vodi.

Zamisel se je porodila domačinu, predsedniku vzhodnokraškega rajonskega sveta Marku Milkoviču že pred kakim desetletjem. Štirna Ciganka je dalj časa samevala, ljudje so začeli vanjo metati odpadke, obstajala je nevarnost, da jo bo zob časa razžrl. Vključitev projekta za obnovo štirne v strateški čezmejni projekt Kras-Carso je Ciganki ponudila rešitev in novo rojstvo v obliki muzeja o vodi.

Načrt je že pripravljen. Osem metrov globoka in v premeru dobrih sedem metrov širok vodnjak bo postal dvonadstropna podzemna razstavna in dokumentacijska struktura. Vanjo bosta vodili stopnišči, ki ju bodo zgradili ob bokih štirne in se bosta pogreznili do srede votline. Pot bo skozi dve novi odprtini peljala v notranjost, ki bo prirejena za nove muzejske potrebe. Tu bo stalna razstava o vodi in vodnih virih na Krasu, ki so bili predvsem pred gradnjo vodovodov zelo dragoceni za življenje na tem kamnitem svetu. Obenem bo tu razstava o geologiji Krasa, o kalih, presihajočih jezerih, o podvodnem toku Timave. Obiskovalci bodo tudi izvedeli, kako si je kraški človek v preteklosti zagotavljal vodne vire, od kapnic do zbiralnikov in vodnjakov, posebna pozornost pa bo posvečena tudi gradnji vodovodov v avstrijskih časih.

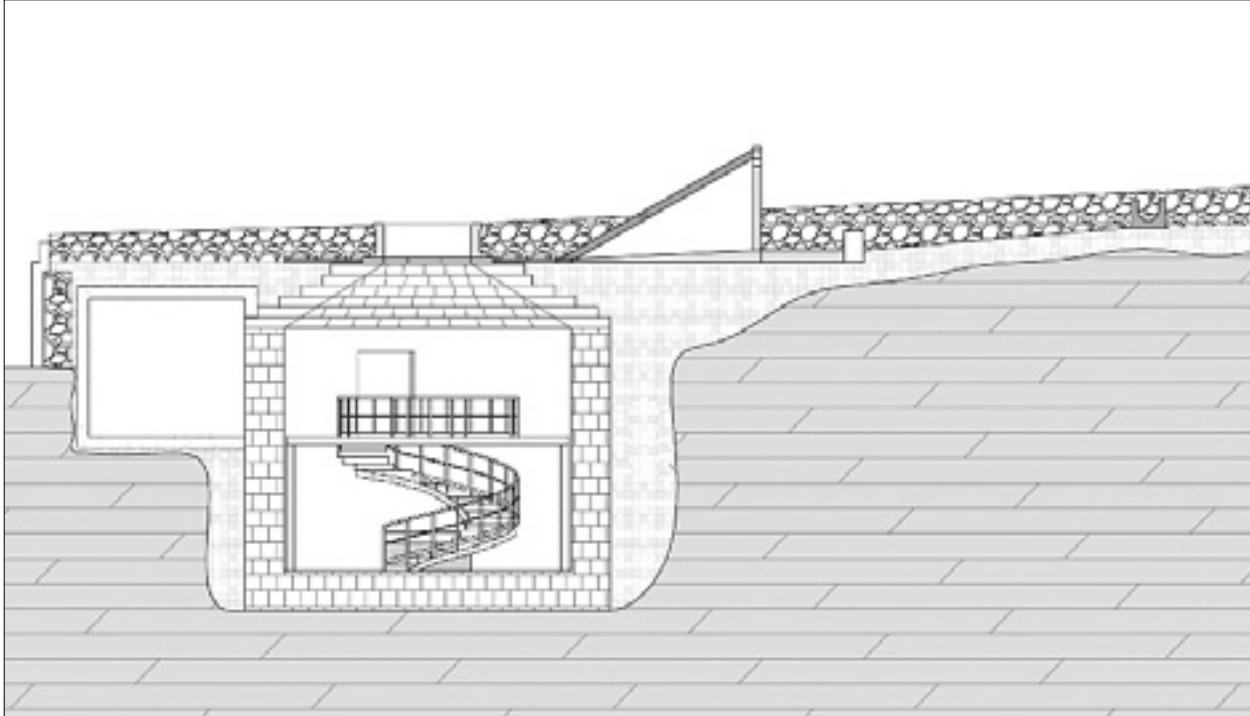
Okrog štirne bodo izkopali širši zaprt prostor, vedno za razstavne dejavnosti. Svetloba bo vanj pronicala skozi pet okenj, podobno kot pronica luč v štirno preko kamnite odprtine.

Po pripravi načrta bo sedaj na vrsti oddaja del v zakup. To naj bi bilo izvedeno v teku maja, tako naj bi dela stekla v drugi polovici tega leta. Skupno naj bi stala 190 tisoč evrov, kolikor je bilo predvideno v čezmejnem projektu Kras-Carso iz evropskega programa Italija-Slivenija 2007-2013. Dokončali naj bi jih prihodnje leto, to je točno 150 let potem, ko je bila štirna Ciganka zgrajena, kot spominja v kamnu vklesana letnica 1862.

M.K.

Odtisi narave drevi v Bambičevi galeriji

V Bambičevi galeriji (Proseška ulica 131) na Opčinah bodo drevi ob 20.30 odprli likovno razstavo Tatjane Capuder Vidmar »Odtisi narave«. Umetnico bo predstavila likovna kritičarka Jasna Merku. Vidmarjeva, za katero nista bistvena spektakularnost ali količina umetniške produkcije, temveč njena trajna kakovost, je študirala arheologijo na Filozofski fakulteti in arhitekturo na Fakulteti za arhitekturo, gradbeništvo in geodezijo v Ljubljani. Izpopolnjevala se je v Londonu na Architectural Association School of Architecture. Razstava bo odprta do 13. aprila, od ponedeljka do petka od 10. do 14. ure.

Zgoraj načrt o preureditvi štirne Ciganka, spodaj s kamni obokana notranjost štirne

FOTO MILKOVIČ

PRIMORSKA POJE - Jutri

V Dolini koncert Da bi bila lepa ura

Nadaljuje se niz koncertov v sklopu zborovske revije Primorska poje, ki je letos uspešno dosegla svojo 42. izvedbo. Organizatorji revije so od prve izvedbe Zveza pevskih zborov Primorske, Zveza slovenskih kulturnih društev, Zveza cerkvenih pevskih zborov Trst, Zveza slovenske katoliške prosvete Gorica in Javni sklad RS za kulturne dejavnosti. Jutrišnji koncert z naslovom *Da bi bila lepa ura* se bo začel **ob 17. uri v društvenih prostorih SKD Valentin Vodnik v Dolini**, v rojstni vasi skladatelja in zborovodje Ignacija Ote ob njegovi 10-letnici smrti in 80-letnici rojstva. Predstavilo se nam bo 8 zborov, in sicer Ljudske pevke FS Skala iz Kubeđa (vodi Mojca Lepej), Skupina pevk ljudskih pesmi Mandrač iz Kopa (vodi Mojca Lepej), MoVs Kantadore iz Gračišča, ŽePz Ivan Grbec iz Škednja (vodi Marjetka Popovski), Oktet Pr'farcy iz Spodnje Idrije (vodi Aleš Magagne), KUD Vokalna skupina Drežnica iz Kobarida (vodi Martina Rakušček), MoVs Hruški fanti iz Hrušice ter Gruppo vocale Farra (vodi Massimo Devitor). Slednji je edini predstavnik deželnega združenja pevskih zborov USCI, ki nastopa na letošnji reviji. Prihaja iz vasi Farra d'Isonzo v goriški pokrajini in deluje že od leta 1994. Leta 2010 je izšla tudi njihova zgoščenka z naslovom »Soča poje – Isonzo canta«, ki združuje priredbe krajevnih ljudskih pesmi. Nekatere izmed teh bodo zapeli tudi na dolinskem koncertu.

Ostali nastopajoči prihajajo iz celotnega območja Primorske - od Kopa do Kobarida - in zapeli nam bodo vrsto slovenskih ljudskih pesmi iz tega in tudi širšega slovenskega prostora. Izbor pesmi je živahen in bo gotovo za poslušalce zanimiv in sproščujoč. Nekatere skupine bodo nastopile v narodnih nošah, ki so jih same sešile. Koncert je nastal v sodelovanju med SKD Valentin Vodnik in MoPz Valentin Vodnik, ki je na reviji Primorska poje nastopil 4. marca v Gradu Dobrovo in ki bo letos izdal novo zgoščenko.

ŠOLSTVO - Predavanja na OŠ Franceta Bevka na Opčinah

Problem nasilja v šoli

Strokovnjakinja Doroteja Lešnik Mugnaioni je oz. bo predavala učiteljem in staršem

Predavanja potekajo ob podpori slovenskega ministrstva za šolstvo in v koordinaciji Zavoda Republike Slovenije za šolstvo

KROMA

V prostorih Osnovne šole Franceta Bevka na Opčinah potekajo predavanja za učiteljski zbor in starše otrok, ki obiskujejo osnovne šole in vrtce openskega didaktičnega ravnateljstva v okviru strokovnega izobraževanja, ki se na slovenskih šolah v Italiji izvaja med šolskim letom. Predavanja, ki so se začela v tekočem in bodo na sporedu tudi v prihodnjem tednu, podpira slovensko ministrstvo za šolstvo, koordinira pa Zavod Republike Slovenije za šolstvo - konkretno pedagoška svetovalka za slovenske šole v Italiji Andreja Duhovnik Antoni v sodelovanju z učiteljicami-ko-

ordinatorkami na posameznih ravnateljstvih.

Tako je že v ponedeljek na openski šoli Bevk potekal prvi del predavanja strokovnjakinje iz Republike Slovenije Doroteje Lešnik Mugnaioni na temo Prepoznavanje in preprečevanje nasilja v šoli, ki jo slovenski šolniki v Italijo dobro poznajo, saj je že nekajkrat predavala v okviru vsakoletnih seminarjev zanje. Mugnaionijeva bo drugi del svojega predavanja za učno osebje podala prihodnji ponedeljek, 21. marca, ob 17. uri vedno na OŠ Bevk. Dan pozneje, v torek, 22. marca, pa bo vedno tam ob 17. uri predavala tudi za starše.

COL - Danes

Ob vznožju Tabra bo tekla Pot pesnikov

MARKO PISANI

KROMA

Pod Tabrom, najbolj prepoznavno lokacijo repentabske občine, bodo danes odprli didaktično in naravoslovno pot, poimenovano Pot pesnikov na Krasu - Sientiero dei poeti sul Carso. Praznik bo tudi uvod v praznovanja ob tisoč stoti obletnici prve pismene omembe Tabra.

Kot nam je pojasnil župan Marko Pisani, je Občina Repentabor sprehajalno pot, ki teče ob vznožju Tabra, preuredila v sklopu Lokalnega akcijskega načrta (LAN-PAL). Koordinirala ga je Pokrajina Trst, ki je v ta namen namenila okrog 100.000 evrov, s katerimi je Občina Repentabor postavila tri doprsne kipe Srečku Kosovelu, Igu Grudnu in Umbertu Sabi, a tudi utrčila del cestišča, ki je začel popuščati.

Zbirališče je danes predvideno ob 17. uri na Poklonu (za restavracijo Furlan), od koder se bodo udeleženci sprehodili po sprehajalni didaktični poti. Simbolični trak naj bi prerezala pokrajinska predsednica Maria Teresa Bassa Poropat.

Ob odkritju vsakega kipa bodo nastopili domači ustvarjalci, pevski zbori in šolarji. Skupaj bodo počastili pesnike, ki so opevali Kras, obenem pa tudi svetovni dan poezije, ki ga na pobudo organizacije Unesco praznujemo 21. marca. (pd)

30-LETNICA ODPRTE MEJE - Včeraj protagonisti najmlajši

Vreme jo je zagodlo: program zaživel v gledališču

Otroci iz vrtca so čarali, osnovnošolci in srednješolci pa so se izkazali v petju, plesu in recitiranju

Vreme jo je včeraj pošteno zagodlo otrokom, ki so bili ob 30-letnici Odprte meje namenjeni na pohod v Botač. Sivi oblaki niso v jutranjih urah kazali nič dobrega, tako da so se organizatorji odločili, da bo pohod odpadel, pripravljeni program pa vseeno zaživel v gledališču Prešeren v Boljuncu. Prvi so prišli na svoj račun malčki iz slovenskih in italijanskih vrtcev dolinske občine, ki so se zabavali v družbi čarodeja Rom pom poma in njegovih pisanih rutic ter golobov. Tudi sami so se preizkusili v čaranju, naposled pa se izkazali še v petju. Na oder so nato stopili osnovnošolci občin Dolina in Hrpelje-Kozina, ki so poskrbeli za res prikupen dopoldan v znamenju petja, recitiranja, plesanja, igranja na flavto in harmoniko. Nazadnje so nastopili še učenci nižje srednje šole Simona Gregorčiča z recitalom o miru in sožitju ob 150-letnici združitve Italije, pri čemer jim je na pomoč priskočila gledališka šola Studio Art. Vsi udeleženci so prejeli v dar rumene kapice, civilna zaščita pa jim je v imenu dolinske občine delila topel čaj in krofe.

Sledilo je nagajevanje najboljših likovnih in literarnih izdelkov natečaja *Pot prijateljstva skozi mavrico odprte meje*. Za svoje likovne izdelke so bili nagajeni: I. kategorija - vrtci: 3. mesto Sara Prodan, 2. Simone Insinga, 1. Letizia Cimarosti; II. kategorija - 1. in 2. razred OŠ: 3. Thomas Žerjal, 2. Živa Dodič, 1. Leonardo Robba; III. kategorija - 3. in 4. razred: 3. Metka Žerjal, 2. Matteo Buri, 1. Jana Salvi; IV. kategorija - 5. razred in srednja šola: 3. Tilen Gerlica, 2. Anže Ceglar, 1. Nicole Maiorano; V. kategorija - skupni izdelki: 3. Giada in Giacomo, 2. tretji razred šole Venturini, 1. drugi razred šole Venturini. Glede literarnih izdelkov pa tako: I. kategorija - poezija: 3. Simone Rivela, 2. Tihana Stricca, 1. Metka Žerjal, I. kategorija - proza: 3. Emma Riccobon, 2. Simone Genzo, 1. Valentina Livieri in Katja Biekar, II. kategorija - srednje šole, proza: 3. Luca Giacomini, 2. Daniele Fonda, 1. Alice Jez.

Praznika sta se udeležila župana Doline in Hrpelje-Kozina ter predstavniki vseh didaktičnih ravnateljstev, ki so se udeležili natečaja (Dolina, NSS Gregorčič, zavod Roli ter ravnateljici OŠ Dragomirja Benčiča Brkina Hrpelje-Kozina in OŠ Oskarja Kavčiča Škofije). Direktorica Siota Ulrike Andres je ob pomembni obletnici sodelujočim šolam dodelila denarni prispevek, mali zmagovalci pa so prejeli darila Rezervata Doline Glinščice - skodelice, svinčnike, peresa, majčke in knjige.

Radoživo mlado občinstvo je povsem preplavilo gledališče v Boljuncu

KROMA

Jutri pohod do Botača in slovesnost na Beki

Višek praznovanj 30-letnice Odprte meje bo seveda jutri. Pohodniki bodo izpred Sprejemnega centra naravnega rezervata Doline Glinščice (pri gledališču) v Boljuncu štartali ob 10. uri, tisti s slovenske strani pa se bodo na pot podali ob isti uri izpred karavle na Beki. Okrog 11. ure se bodo srečali v Botaču, kjer si bosta župana Občine Hrpelje-Kozina in Dolina prijateljsko segla v roko. Po priložnostnem programu in nastopu godbe na pihala Breg pa bo družina pohodnikov nadaljevala proti Beki, kjer bo ob 13. uri kulturni program. Slavnostna govornica bo slovenska evropska poslanka Tanja Fajon, kulturni program pa bo oblikovala srčna pesem Tržaškega partizanskega pevskega zbora Pinko Tomažič. Opozoriti velja, da si bo pred odhodom iz Boljunca v gledališču mogoče ogledati razstavo likovnih del naših malčkov.

TRŽAŠKA KNJIGARNA - Na kavi s slovenskim pisateljem in režiserjem Tonetom Frelihom

Slaba kriminalna zgodba je tista, v kateri se na koncu ne najde morilca

V žarišču sredinega srečanja v Tržaški knjigarni je bil slovenski kriminalni žanr, dogodek pa je bil uokvirjen v niz srečanj Na kavi s knjigo. Gost tokratnega jutranjega klepeta je bil slovenski pisatelj in režiser Tone Frelih, sicer avtor večjih romanov, mnogih knjig o filmu ter večjih radijskih iger. Pogovor je vodila Martina Repinc, ki je gostu postavila vrsto zanimivih vprašanj. Redni obiskovalci in obiskovalke srednjih srečanj so včeraj izvedeli veliko o Frelihovem kriminalnem romanu *Usodna laž*, ki je le prvi roman iz zbirke umorov. Avtor nam je zaupal, da bo v naslednjih tednih v tiskarno šel roman *Truplo ob progi*, tretji roman pa je še v računalniku.

Izvedeli smo, da ima kriminalni roman *Usodna laž* vse značilnosti žanra: napeto zgodbo, ki jo priletni kriminalistični inšpektor Cene Dornik s svojo ekipo lušči iz zapletov, ima zločin, žrtev in morilca. V fabuli, postavljeni v sodobno slovensko okolje, bralci brez težav prepoznajo »zdajšnje« probleme svojega okolja, zato se v pripoved brez težav vživijo. Junaki romana so vzeti iz našega življenjskega okolja, je povedal Frelih, ki je tudi povedal, da je strasten bralec kriminalnih romanov, tudi tistih od Veita Heinichenha in Sergeja Verča, zelo ljubi pa so mu tudi romani Andree Camillerija o komisarju Montalbano. Voditeljica srečanja je avtorja vprašala, kaj meni o tem žanru, ali je res kriminalni žanr večkrat podcenjen, zanimalo pa jo je tudi, če je tovrstna tuja literatura boljša. Na to vprašanje je gost odgovoril, da se kriminalke ponavadi berejo kot počitniško branje, dodal pa je tudi, da je kvaliteta slovenske kriminalke vsaj tako dobra kot kvaliteta tujih kriminalk. Res pa je, da ta žanr zelo rad pade v klišeje, je menil Frelih in pohvalil dejstvo, da Slovenci ne pišejo po klišejah. Slovenska kriminalna zgodba je realna

S Tonetom Frelihom se je v knjigarni pogovarjala Martina Repinc

KROMA

zgodba, je dejal včerajšnji gost, ki je v nadaljevanju analiziral strukturo svojih kriminalk. Tema romana mora biti nekaj, kar se da sodno preganjati, je razložil avtor, začetni zločin pa naj bi se zgodil v preteklosti, dober kriminalni roman pa se mora tudi zaključiti; slaba kriminalka je namreč tista, v kateri se ne najde morilca, je še povedal avtor, ki meni, da mora kriminalni roman na bralca imeti katarzičen vpliv. In kot se za kriminalni žanr spodobi, kriminalisti tudi v Frelihovem romanu po burnih pripetljajah v razpletu uspešno rešijo primer in kot zagotovi inšpektor Dornik, morilca dolgo ne bo na spregled.

Več o vsebini romana *Usodna laž* nam Frelih ni zaupal, povedal je le, da so tema tega romana mamila, v drugem romanu se bo vse vrtele okrog ropa banke, v tretji knjigi pa bo inšpektor reševal primer gospodarskega kriminala. Gre torej za aktualne teme, ki so tudi lokalno obarvane, saj se vse dogaja v Ljubljani, je razložil govornik in poudaril, da je posebna značilnost njegovega pisanja tudi dejstvo, da zelo natančno opisuje vse detajle. Za vse tiste, ki so ljubitelji tega žanra in ki bi radi izvedeli več o slovenskih kriminalkah, naj povemo, da je knjiga Toneta Freliha tudi na knjižni polici Tržaške knjigarne. (sč)

Nastop zbora Tomaž Tozon & Viribus Unitis

Zborovska glasba je na Opčinah vedno dobrodošla; prejšnji teden so pri društvu Vesela pomlad gostili mlade pevce otroškega in mladinskega zbora glasbenih šol iz Kopra in Izole, danes pa bo že na vrsti novo gostovanje (tokrat v organizaciji župnije v sodelovanju Zveze cerkvenih pevskih zborov) mešanega in moškega zbora sv. Jernej. Gost koncertnega večera, ki se bo pričel ob 20. uri, bo pevski zbor Tomaž Tozon & Viribus Unitis iz Ljubljane. Novoustanovljeni zbor deluje od leta 2010 kot naslednik moškega zbora Glasbene matice Ljubljana. Prvo ime je dobil po zborovodji, drugo pa zaradi zasedbe oz. združenih moči pevcev iz raznih krajev Slovenije in iz Trsta. Ravno slednja povezava je bila povod za gostovanje v župnijski cerkvi na Opčinah, kjer bodo pevci izvedli program sakralnih pesmi iz pravoslavne in katoliškega bogoslužja iz slovenske in tuje literature od baroka do sodobnosti. Zbor nastopa prvič na Tržaškem.

Zanimiv slaščičarski tečaj na Opčinah

SKD Tabor pripravlja slaščičarski tečaj, ki ga bo vodil Naser Gashi, strokovno usposobljeni slaščičar, ki je odrasčal v Franciji, v Parizu pa obiskoval višjo slaščičarsko šolo. Delal je v najboljših restavracijah v Parizu, ki so bile specializirane za francoske gastronomske specialitete. Trenutno je edini v Sloveniji z diplomo te ugledne šole. Že 6 let živi v Ljubljani, med drugim oblikuje program sladice nove vrhunske slaščičarne Dulcis Caffè v Ljubljani, ki slovi po slaščicah, narejenih po zadnjih svetovnih smernicah. Vse slaščice so narejene iz prvovrstnih materialov, margarine sploh ne uporablja, samo maslo in vedno tudi sveže po možnosti ekološko sadje. Za kreme ne uporablja že pripravljenih praškov, sicer pa prireja recepte po svojem okusu. »Če si dober kuhar ali slaščičar ne prestando ustvarjaš in si neke vrste umetnik,« meni Gashi. V Ljubljani prireja tečaje tako za strokovnjake kot za ljubitelje, nič jih ne oglašja, udeleženci ga kar sami poiščejo. Na tak način smo ga tudi mi odkrili, zalezovali smo ga po sledih tort in slaščic (Prestig Ganashe, Opera, karamelizirane jabolčne torte, francoski croissant...). Ni kaj, zanimivo bo srečanje z njim v **soboto, 26. marca, od 9. do 14. ure na Brdini na Opčinah** (prispevek 60€). Še nekaj prostih mest, prijave na tel. 040/211997 (Olga) in 328/3617232 (Silva). (O.L.)

Rekordna udeležba na reviji Pesem mladih

Ob prejemu prijavnice za letošnjo revijo tržaških otroških in mladinskih zborov Pesem mladih, so se organizatorji Zveze cerkvenih pevskih zborov znašli pred izzivom rekordne izvedbe. Število zborov, ki bi se udeležili spomladanskega pevskega praznika, je bilo namreč tako visoko, da bi samo selekcija lahko omogočila nastop vsem prijavljenim skupinam na enem samem koncertu. Namesto selekcije pa so organizatorji podvojili maratonsko srečanje, ki bo v dveh delih: v nedeljo, 20. marca, od 14. ure na Pomorski postaji v Trstu, kjer bo nastopilo 29 zborov, in nato še 3. aprila v Športnem centru Zarja v Bazovici, kjer bo zapelo ostalih 18 zborov. Med njimi bo več pevcev iz vrtcev, osnovnih in nižjih srednjih šol iz Trebč, Škednja, Bazovice, Trsta, Križa, Repna, Lonjerja, Doline, Katinare, Boljunca, Barkovelj, Domja, Milj, Proseka, s Cola in z Opčin. Temelj otroške pevske dejavnosti pa ostajajo društveni zbori, ki jih bodo zastopale skupine DO-MISOL iz Devina, Zvonček iz Repentabre, Vigred, Primorec, A.M. Slomšek, SKD Slavec. Zbori so bili vključeni, da v svoje sporede vključijo slovenske ljudske pesmi. (ROP)

Z ustrezno izolacijo proti toplotnim mostovom

Konstruktivski toplotni mostovi so mesta, kjer vodna para iz prostora kondenzira in tako navlaži površino stene ali zida. V primeru dolgotrajne vlage, se pojavijo idealne razmere za razvoj plesni in gob. Omet na zidu lahko posledično poka, cveti ali kar preprosto odpada. Največ škode povzroči vlaga na sami toplotni izolaciji, saj s prodorom v konstrukcijske materiale poslabša njene osnovne lastnosti. Da bi se izogibali toplotnim mostovom, je treba primerno vgraditi toplotno izolacijo in to še predvsem v mestih, kjer se stikajo materiali z različno stopnjo toplotne prevodnosti. Glavni vzrok za nastanek toplotnih mostov je torej nepravilno vgrajena toplotna izolacija. Napake pri izolaciji in temu povezane težave so pa bolj izrazite pri hišah, ki so toplotno izolirane, kot pri povsem neizoliranih. Zato je ključnega pomena, da konstrukcijskim toplotnim mostovom namenimo posebno pozornost predvsem pri energijski obnovi starejših hiš in seveda pri novogradnji.

Toplotni mostovi se pojavijo na površinah, kjer je prehod toplote iz notranjosti povečan. Razmerje se lahko pojavi iz raznih razlogov in se zaradi tega toplotni mostovi delijo na konvekcijske, geometrijske in

konstrukcijske. V prvem primeru izhaja toplota zaradi nenadzorovanega prehoda toplega zraka skozi špranje ali odprtine, ki se navadno pojavijo pri slabo vgrajenem ali zastarelem stavbnem pohištvo. Druga vrsta

toplotnih mostov je običajna na neizoliranih stavbah: ti nastanejo v vogalih in se jim lahko izogibamo le z učinkovito toplotno izolacijo na zunanji strani. Geometrijski toplotni mostovi nastanejo, ko skozi neizolirane vogale prehaja več toplote kot skozi samo steno; notranja površina vogala je bistveno manjša od zunanje in prav ta geometrijski dejavnik je vzrok večje toplotne prevodnosti na tem mestu.

HYDROTECHNIK

Vanja Devetak

IZDELAVA, POPRAVILA
IN VZDRŽEVANJE OGREVALNIH,
PLINSKIH IN VODOVODNIH NAPRAV

Alternativni in obnovljivi
energetski viri

Nabava, inštalacija in vzdrževanje
peči na biomaso (drva, pellet...) znamke **ETA**

ŠEMPOLAJ 1/D6, TS
TEL. 040-200312
MOB. 347-628079

Segnaletika

Prometni znaki
Varnostne in opozorilne table
Dvojezične gradbiščne table
Osebna varovalna oprema in delovna zaščita
Protipožarna oprema
Promocijska oblačila
Table in nalepke po naročilu

Ulica Conti 3 - Trst tel. 040 367385 info@segnaletika.com

GRADBENO PODJETJE IN GRADBENE OBNOVE

FRANDOLI GROUP S.r.l.

OBNOVE MONTAŽNE HIŠE
GRADNJA BAZENI

Nabrežina Kamnolomi, 23/H - 34011 - Devin Nabrežina (TS)
tel./fax 040 200083 - mob. 335 284754
www.frandoligroup.it - info@frandoligroup.it

NAŠA PRODAJALNA

RUBNER
CASA CLIMA

Geom.
Giuliano Biondini

Corso del Popolo, 54 - 34074 TRŽIČ (GO)
tel. & fax 0481 46 336 - mob. 3495939706
trieste@haus.rubner.com - www.haus.rubner.com

PuntoCasa

cenitve,
nasveti za nepremičnine,
kupoprodaja

TRST
Ul. Cicerone 8, Tel. 040 662111
Fax. 040 634301
www.immobiliarepuntocasa.it

Topel zrak na hladni površini kondenzira

Veliko težav se običajno pojavlja v mestih, kjer se stikata dve različni vrsti toplotne izolacije, kot na primer na vogalih hiše in na kletnem oziroma pritličnem delu. Zaradi nenatančnega dela se lahko med ploščami toplotne izolacije pojavijo reže, ki predstavljajo velik toplotni most in tako povzročajo velike toplotne izgube. Zrak v prostoru je toplejši kot zunaj, zato prehaja proti hladnejšemu. Ko zadane ob steno ali vogal, kjer je zaradi prekinjene izolacije temperatura bistveno nižja, lahko vodna para, ki je v toplem zraku, kondenzira. To še predvsem v prostorih, kjer je temperaturna razlika dovolj velika in relativna vlažnost dovolj visoka, kot na primer v kuhinjah, kopalnicah, in v prostorih, kjer je pogosto veliko ljudi.

Ko vlaga na hladni površini kondenzira, se najprej pojavijo vlažne lise. Ko te ostanejo dalj časa, postanejo idealno gojišče za bakterije, plesni, zidno gobo, lahko pa povzročijo tudi odstopanje, lupljenje in odpadanje stenskih oblog. V naslednji fazi pa vlaga prodira v konstrukcijo in naprej v toplotno izolacijo na zunanji strani. Večji kot je učinek toplotnega mostova, bolj se bo mesto navlažilo, kar bo povzročalo čedalje večjo toplotno prevodnost materiala. To pomeni še večje ohlajanje na delu toplotnega mostova, katerega delovanje se bo s časom še povečalo. Stabilnost stavbe sicer ne bo ogrožena, posledice takšnih toplotnih mostov pa so vsekakor neprijetne za bivanje. Poleg tega, povečanje toplotnih izgub bomo opazili tudi pri večji uporabi energije za ogrevanje in posledično pri večjih stroških. Odprava teh težav je precej zahtevna in draga: treba je namreč odstraniti fasadni omet, zamenjati toplotno izolacijo, posušiti stene in sanirati omete.

Toplotni mostovi pri oknih

Podobne težave najdemo pri vgradnji oken, še predvsem ko stara zamenjamo z novejšimi. Primerno je, da z okni hkrati obnovimo fasado in to ustrezno toplotno izoliramo. Pri tem je pogosta napaka, da se novo okno preprosto vgradi na mesto starega, ne da bi se pri tem upoštevalo vrsto drugih dejavnikov. V primeru, da ne vgradimo toplotne izolacije na stenah, bo pozimi vodna para kondenzirala, saj ne bo več nemoteno prehajala skozi netesna mesta ob oknih. Prav tako bomo ustvarili toplotni most, če bomo namestili toplotno izolacijo, a špalet na zunanji strani ne bomo mogli izolirati z enako debelino kot na stenah. Da se izognemo tem težavam je najbolj preprosta rešitev, da nova okna vgradimo na skrajni zunanji rob okenske odprtine, tako da je okvir okna poravnat z obstoječo fasado. Ko bomo nanjo namestili toplotno izolacijo, bo njena debelina tvorila okensko špalet, ki jo bomo le še zaključili s fasadnim slojem in na spodnjem robu vgradili okensko polico. Na tak način se izognemo tudi toplotnemu mostova na običajno armiranobetonski okenski prekladi. Druga možnost je pa ustrezno povečanje okenske odprtine. V tem primeru lahko na mesto starega vgradimo enako veliko novo okno, hkrati pa dobimo dovolj prostora za zadostno debelino toplotne izolacije.

Največji toplotni mostovi so balkoni

Med največjimi toplotnimi mostovi sodijo balkoni, ki so na obstoječih hišah običajno sam podaljšek armiranobetonske medetažne plošče. Toplotni most se ustvari na mestu, kjer se balkon stika s steno nad in pod njim, zato sta vlaga in plesen predvsem pod balkonom in na tleh prostora nad njim pogosti. Še večji toplotni most se pojavi, ko toplotno izoliramo steno nad in pod priključkom balkona. Bodisi pri obstoječih hišah kot pri novogradnjah je zato treba toplotno izolirati celoten balkon. Odprava toplotnih mostov pri balkonih je draga in zahtevna. Zaradi tega, se jim nekateri kar odpovejo, saj težave zaradi njih so bistveno večje, kot njihove koristi. Drugi se pa odločijo za francoski balkon. Ta je v steno vpet tako, da ne prebada toplotnega ovoja. Še druga varianta je posebna montažna različica klasičnega balkona, ki prav tako ne predstavlja toplotnega mostu v primeru, da je pravilno izvedena. Draga in zahtevna je tudi odprava težav, ki nastanejo zaradi toplotnih mostov na ostrešju. Pri izvedbi nove strehe ali pri obnovi stare, so napake pri povezavi toplotne izolacije na ostrešju pogoste. Stik med leseno strešno lego in škarniki je treba ustrezno načrtovati, ves prostor okoli stika pa mora biti napolnjen s toplotno izolacijo do zadnjega kotička.

jezikovne skupnosti v videmski pokrajini

KULTURNO DRUŠTVO IVAN TRINKO - Izdajateljska dejavnost

Bogat Trinkov koledar 2011 soustvarjalo 37 avtorjev

Trinkov koledar 2011 je vsebinsko bogat in zanimiv. Izšel je na 200 straneh in objavlja prispevke 37-ih avtorjev iz FJK in sosednjih krajev Slovenije. Enajst avtorjev je svoje besedilo napisalo v narečju (po nadiško, tersko, breginjsko, kam-breško in rezijansko).

Pozdrav koledarju je letos napisal minister Boštjan Žekš.

Prvi vsebinski sklop je posvečen zaščitnemu zakonu za slovensko manjšino (38/2001), ki ga je 14. februarja 2001 sprejel rimski parlament.

Desetletnico pomembnega dogodka obravnavajo štirje prispevki.

“Brez zakona bi bili Slovenci v Italiji šibkejši in siromašnejši, prepuščeni na milost in nemilost trenutnim političnim večinam, predmet medstrankarskega barantanja, kamen spotike pri razvijanju dobrososedskih odnosov med Italijo in Slovenijo. Kaj takega danes ni več mogoče,” je napisala slovenska senatorka Ta-

mara Blažina, ki v svojem prispevku osvetljuje napore, ki so pripeljali do pomembnega zakona, predvsem pa se zaustavlja pri tem, kaj zakon prinaša slovenski manjšini.

“Z udejanjanjem zaščitnega zakona ne moremo biti povsem zadovoljni, saj je ostal še marsikateri člen le na papirju”, ugotavlja Tamara Blažina, ki pa poudarja, da je bil zgodovinskega pomena za Slovence videmske pokrajine, ker jih je priznal in postavil na isto raven kot druge Slovence, poddržavil je dvojezično šolo in ji omogočil nadaljnjo rast (z dvojezično nižjo srednjo šolo) ter konkretno prispeva k razvoju krajev, kjer je manjšina naseljena.

Razmišljanje je nadaljeval predsednik SKGZ Rudi Pavšič, ki je pomembno obletnico izkoristil za poziv manjšini, naj premisli o svoji organiziranosti, o svoji vlogi na tem delu Evrope, kjer se s padcem meja ponujajo nove, še neizkorišče-

ne, priložnosti, o potrebni notranji reorganizaciji. “Zamujamo tako organizacijsko kot vsebinsko,” je poudaril Pavšič.

Zanimiv je tudi prispevek Bojana Brezigarja, predsednika institucionalnega paritetnega odbora za slovensko manjšino. Vlogo odbora marsikdo, še zlasti med krajevnimi upravitelji, podcenjuje (zgovoren je primer Rezije), ker se ne zaveda, da ga večinoma sestavljajo predstavniki institucij, od državne vlade do deželnega sveta in občinskih uprav. Marsikdo v manjšini pa vidi v njem telo, ki naj rešuje vse odprte probleme. Brezigar zelo pregledno predstavlja pristojnosti in zadolžitve paritetnega odbora. O pomenu zaščitnega zakona za Rezijo podaja nato svojo oceno v rezijanski Luigia Negro.

V lanskem letu smo se večkrat spotaknili ob sporne politične izbire krajevnih upraviteljev, še zlasti v Nadiških dolinah. Tudi s tega zornega kota je zelo zanimiv prispevek Giorgia Banchiga o Risorgimentu in nacionalni zavesti beneških upraviteljev, ki se uokvirja v 150-letnico proglasitve italijanske kraljevine in 145-letnico priključitve Benečije Italiji. Banchig med drugim navaja zanimiva dokumenta, ki ju hranijo v špetskem občinskem arhivu in sta dokaz narodne zavesti takratnih županov in njihove skrbi za ohranitev špetskega okraja ter vsaj dela avtonomije Benečije.

Psihologinja

Suzi Pertot nato predstavlja projekt “JezikLingua, Večjezičnost kot bogastvo in vrednota čezmejnega slovensko-italijanskega območja”, katerega strokovno-znanstveni del je njeno delo. V projekt JezikLingua sodi tudi multimedijško središče v Špetru.

Zvest, večletni sodelavec Trinkovega koledarja Zdravko Likar predstavlja nastanek, delovanje in poslanstvo Kobariškega muzeja, ki deluje že dvajset let in Fundacije Poti miru v Posočju, ki ima za seboj polnih deset let plodnega dela in je na nedavnem srečanju

predsednikov Napolitana in Türka, doživela pomembno potrditev.

Zanimiv pogled na Benečijo je prispevala novinarka slovenske televizije Mirjam Muženič, ki opisuje svoje poti v Benečijo in videmsko pokrajino.

Luisa Battistig se s pesmijo spominja desetletnice delovanja koč Dom na Matajuri, o novi pomladi v Terski dolini pa je pisal Igor Černo, medtem ko Rudi Bartaloth predstavlja tradicionalne noše na tromeji, ki so bile tema razstave v Beneški palači v Naborjetu.

Med številnimi zanimivimi prispevki, naj omenimo še skok za pol tisočletja nazaj, v čas furlanske ljudske vstaje, na pustni četrtek, Joibe Grasse, leta 1511. Prispevek z naslovom “Plamen, ki še vedno gori” je prispeval Carli Pup, ki je tudi predsednik združenja 1511, ki želi obuditi spomin na uporniško Furlanijo.

Zgodovinske in človeške povezave med Čedadom in Idrijo, katerih protagonista je bil tudi Cesare Costantini, opisuje Tomaž Pavšič, njegov zapis pa dopolnjuje Franco Fornasaro.

Giulia Crisetig je napisala prispevek o ljudskem izročilu v zgornji Rečanski dolini, ki ga je raziskala za svojo diplomsko nalogo. Prof. Irena Popov Novak je napisala kritično oceno pesniške zbirke Duhoor an luna Alda Klodiča, profesor Roberto Dapit pa se je osredotočil na bogato zakladnico subiških pripovedi, ki jih je zbrala Bruna Balloch in so izšle v lepi ilustrirani publikaciji.

Nekatere subiške pripovedi so objavljene v Trinkovem koledarju in ga bogatijo skupaj z drugimi narečnimi prispevki. Med pripovedmi zasluži posebno pozornost “Marija v Landarski jami”, ki jo je napisal France Bevk, čigar 120-letnico rojstva in 40-letnico smrti smo zabeležili lani. V poglavju “V spomin” pa se Trinkov koledar poslavlja od Dina Del Medica, Zdravka Revna in Ivana Volariča Fea.

“Utekli so bogovi” je naslov lepega in obenem pretresljivega vlozka, ki je posvečen Kravarščakovemu hramu in ga je grafično oblikoval Alvaro Petricig. Pesmi in besedila so delo Marine Cernetig, Adriana Gariupa in Claudie Salamant, fotografije pa Marine Cernetig ter Giacinta Lusse.

Trinkov koledar je uredila Lucia Trusgnach. Bogati ga kot vsako leto slovenska bibliografija videmske pokrajine (za leto 2009), ki jo je pripravila Ksenija Majovski iz Narodne in študijske knjižnice, ponuja pa tudi pregled razvejanega delovanja kulturnega društva Ivan Trinko, ki izdaja Trinkov koledar.

TRINKOV
KOLEDAR
2011

KULTURNO DRUŠTVO IVAN TRINKO

Skupina intelektualcev, študentov, kmetov in delavcev iz Beneške Slovenije se je nekaj mesecev po smrti msgr. Ivana Trinka odločila, da ustanovi prvo slovensko prosvetno društvo v videmski pokrajini in ga poimenuje prav po beneškem duhovniku in pesniku. Slovenske zanesenjake je družila želja, da bi ovrednotili slovenski jezik in večstoletno slovensko prisotnost v dolinah ob slovensko-italijanski meji v videmski pokrajini. Ustanovni

vo politično predstavništvo Slovencev videmske pokrajine, v katerem so se prepoznavele prav vse kulturne in politične komponente. Danes, tudi v sodelovanju z drugimi slovenskimi sredinami, bogati kulturno življenje in delovanje v okviru slovenske manjšine na Videmskem. Še posebno pomembne so pobude, ki so namenjene tistemu delu naše manjšinske skupnosti, ki je najšibkejši in jezikovno najbolj ogrožen (na primer pu-

občni zbor je bil 2. oktobra 1955 v Vidmu. Njegov prvi predsednik je bil Mario Kont, sledili pa so mu Izidor Predan, Viljem Černo, Beppino Crisutig, Marino Vertovec, zadnjih devet let pa društvo vodi Miha Obit.

Kulturno društvo Ivan Trinko je matično društvo za vse druge kulturne, izobraževalne, raziskovalne in socialne pobude, ki so se v šestdesetih in sedemdesetih letih začele razvijati v Benečiji. Bilo je dolgo časa tudi pra-

blikacija Mlada lipa za Slovence v občini Ahten), neza-menljiva pa je njegova vloga tudi pri obujanju ljudskih šeg na območju občine Dreka (pirhi, rožinca, devetica, pust, itd.).

KD Ivan Trinko, ki ima od leta 1979 svoj sedež v središču Čedadu (pred stavbo, v kateri društvo domuje, je tudi doprsni kip Ivana Trinka), je že dolgo oporna točka za številne kulturne, raziskovalne, izobraževalne

KULTURNO DRUŠTVO IVAN TRINKO - Prvo slovensko prosvetno društvo na Videmskem aktivno že od leta 1955

Ključni dejavnik pri bogatenju kulturnega življenja Slovencev v Furlaniji

Zgoraj posnetek z otvoritve razstave Lorette Dorbolò v Čedadu, nato v smeri urinega kazalca kip Ivana Trinka pred sedežem društva, urednika in avtorica zbornika Mlada lipa, nekaj izvodov publikacij Mlade lipe, ki so izšla v zadnjih dvanajstih letih, posnetek s predstavitve pesniške zbirke Alda Klodiča, s podelitve zlatega reda za zasluge Republike Slovenije Kulturnemu društvu Ivan Trinko, nekateri izmed ustanoviteljev KD Ivan Trinko ob 50-letnici delovanja: z leve: Gianni Tomasietig, Romano Tomasino, Lea Simiz, njihova učiteljica iz Gorice Jožica Tomšič, Viljem Černo in Liliana Bonini.

in druge ustanove v Benečiji. Nekaterim nudi tudi prostore za delovanje. Pomembna je tudi povezovalna vloga, ki jo društvo odigra na deželnem in obmejnem območju. Kulturno društvo se namreč vse bolj uveljavlja kot čedajsko okno na slovensko kulturo tako v Benečiji kot v širšem slovenskem prostoru. Vzdržuje dialog in sodeluje s furlansko skupnostjo in italijanskimi sosedi. To povezovalno vlogo mu priznava tudi čedajska občinska uprava, saj daje svoje pokroviteljstvo njegovim pobudam in, še zlasti v zadnjem obdobju, neposredno sodeluje pri njihovi realizaciji.

Pomembno vejo delovanja društva predstavlja bogato založena knjižnica, ki hrani nad 7 tisoč slovenskih knjig. Katalog knjižnice KD Ivan Trinko je dostopen tudi na spletu (www.winknj.si/OPAC/10005). Knjige so na razpolago vsem, ki se želijo izpopolnjevati v slovenskem jeziku ali poglobiti znanje o slovenski manjšini na Vi-

demskem. V tem smislu velja še posebej izpostaviti plodno sodelovanje z videmsko univerzo in s sorodnimi ustanovami (Narodna in študijska knjižnica, Knjižnica F. Bevk iz Nove Gorice, Knjižnica C. Kosmač iz Tolmina) ter vključitev društva v projekt sodelovanja med lokalnimi knjižnicami »Servizio bibliotecario Cividalese« Občine Čedad. Gre v bistvu za čedajsko mrežo knjižnic (www.sbcividalese.it).

Še posebno razvejana je izdajateljska dejavnost društva. Najprej je treba omeniti Trinkov koledar, zbornik, ki je začel izhajati leta 1953 in še v današnjih časih (le med leti 1986-1990 ni izšel) vsako leto predstavlja slovensko skupnost v Furlaniji, njeno kulturo in ljudsko izročilo, zgodovino, literarno in likovno ustvarjalnost. V zadnjem obdobju še posebej poudarja čezmejno sodelovanje in povezovanje na institucionalni ravni ter med obmejnimi ljudmi.

Na splošno je pri svoji izdajateljski dejavnosti KD Ivan Trinko zelo pozorno na kvaliteto objavljenih del. Med njimi izstopajo naslednje publikacije: kritična bibliografija Beneška Slovenija, Jezik in kultura, Rezija, Ter, Nadiža prof. Roberta Dapita, ki je postala temeljno delo za spoznavanje naše manjšine na Videmskem; učbenik za igranje klavirja za predšolsko mladino Stoji, stoji lipica prof. Paole Chiabudini, ki črpa gradivo iz beneške ljudske tradicije, in istoimenska zgoščenka; Različni jeziki, zbirka pesmi mladih slovenskih avtorjev, ki so jih prevedli v bolgarščino, madžarščino in italijanščino v prevajalski delavnici med Postajo Topolove; CD z nabožnimi pesmimi Ivana Trinka Adoramus; Zbornik posveta Mons. Ivan Trinko (1863-1954) - Spodbujevalec spoznavanja in dialoga med kulturami (1984); pripoved Ivana Trinka v slovenščini in italijanščini (Boter petelin in njegova zgodba - Compare gallo e la sua storia); knjiga

Zbornik Mlada lipa v dialektu vasi Subid

Kulturno društvo Ivan Trinko je konec preteklega leta izdalo zbornik 'Mlada lipa'. Knjiga vključuje del zgodb, pravljic, pripovedi in legend povezanih z vasjo in drugimi obrobni kraji med Nadiškimi in Terskimi dolinami, ki jih je Bruna Balloch zbrala v zadnjih desetletjih in že objavila, čeprav v skromni grafični podobi, kot prilogo Trinkovega koledarja. Potrpežljivo in vestno delo neutrudne Ballochove je z zbornikom končno dobilo svojo pravo dimenzijo: gre obenem za dokaz bogatega krajevnega kulturnega izročila in majhno, dragoceno skrinjo, v kateri je shranjen stari subiški dialekt. Mlado lipo so prvič predstavili prav v vasi Subid v občini Ahten, kasneje pa še v Špetru. Izdajo zbornika je omogočil prispevek gorske skupnosti. Knjigo so uredili kulturna delavka in tajnica KD Ivan Trinko Lucia Trusgnach, prof. Roberto Dapit in prof. Danila Zuljan Kumar (na posnetku levo in desno od avtorice Brune Balloch). Slednja sta na prvi uradni predstavitvi tudi podrobneje spregovorila o delu. Prof. Dapit, predavatelj slovenskega jezika in književnosti na

videmski univerzi, je poudaril pomen vsebine gradiva, saj je za zgodbe značilno to, da so zapisane v slovenski različici iz Subida in predstavljajo zato pravo krajevno jezikovno dediščino, ki je bila pred tem skoraj neznana. Prof. Zuljan Kumar, znanstvena sodelavka dialektološke sekcije Inštituta za slovenski jezik Fran Ramovš pri znanstvenoraziskovalnem centru SAZU v Ljubljani, pa je povedala, kako se je približala subiškemu dialektu, katere so bile težave pri fonetičnem zapisovanju pripovedi (za vse obstajajo tudi zvočni posnetki). Obenem si je zaželela, da se pomembno delo ne bi zaključilo z zbirko, saj je bil na začetku eden izmed ciljev tudi objava slovarja subiškega dialekt. Ta projekt bi lahko bil naslednji korak na poti ohranjanja in ovrednotenja tega narečja.

Faustina Nazzija Landarska jama v visokem srednjem veku - La grotta d'Antro nell'Alto Medioevo; Poezije Antona Birtiča - Beneškega; zbornik Paskval Gujon, očeak z Matajurja (ob stoletnici njegovega rojstva); Mlada lipa, Pravece domah narete Brune Balloch (izbor besedil iz publikacije Mlada lipa); Novi fotografski vodnik po Ljubljani - Nuova guida fotografica della città di Lubiana Graziana Podrecce.

KD Ivan Trinko je izdalo tudi številne spremne kataloge ali monografije, ko je priredilo različne razstave. Pomembne pa so tudi manjše publikacije, v katerih se odraža skrb društva za slovensko narečje, za ljudske šege in navade.

Posebej je treba omeniti tudi projekt, ki ga KD Ivan Trinko izvaja v okviru Postaje Topolove. Gre za literarni projekt Koderjana, v sklopu katerega vsako leto povabijo kakega književnika, da nekaj dni preživi v Topolovem, rezultat njegovega bivanja v mali beneški vasi pa nato predstavijo na Postaji Topolove. V posebni zbirki Koderjana so tako izšle že štiri publikacije: 111 ur - 111 ore Iztoka Osojnika, Appunti dalla Schiavonia - Zapiski iz Schiavonie Draga Jančarja, Piccoli animali selvatici delle valli del Natisone - Zverinice iz Nadiških dolin Iztoka Geistra, Rožni venec iz tišine - Rosario de siénzhi Fabia Franzina.

V zadnjem obdobju se je društvo posvetilo tudi filmski umetnosti. V sodelovanju s Kinoateljejem iz Gorice prireja namreč že vrsto let v gledališču Ristori v Čedadu poseben večer Video monitor. Ob spoznavanju slovenske kinematografije je pobuda vzbudila tudi ustvarjalnost domačih avtorjev. V tem okviru je KD Ivan Trinko sodeloval pri restavriranju, predstavitvi in novi izdaji prvega igranega filma v Benečiji "Človek iz Srednjega - L'uomo di Stregna", ki je bil posnet v Nadiških dolinah v šestdesetih letih. Film so predstavili v Čedadu in drugih krajih, KD Ivan Trinko pa je izdalo tudi knjižico o njem. Filmska in dokumentarna dejavnost se je še posebno razvila s skupnim projektom Mala apokalipsa, ki ga predstavljajo Kinoatelje iz Gorice, Zavod Kinoatelje iz Šmihela ter Kulturno društvo Ivan Trinko in izdajo trilogije »Triptih« Alvara Petriciga, v kateri so zbrani njegovi dokumentarci Sarce oh Hiše, Starmi cajt - Il tempo ripido in L'uomo di Stregna - Človek iz Srednjega.

KD Ivan Trinko je za svoje delovanje med drugim prejelo zlati red za zasluge Republike Slovenije, Gujono priznanje in posebno priznanje Zveze slovenskih kulturnih društev, za katero je čedajsko društvo referenčna točka v Benečiji.

ŠPETER - Emma Scubla, starejša, a zelo dinamična gospa, ki sicer živi v Sondriu, par Renzo Gariup in Lidia Zabrieszach (na posnetku skupaj s špetskimi županom Manzinijem v sredini) ter Orsola Banelli v kategorijah odraslih, skupin oziroma mladih do 18. leta starosti so zmagovalci letošnjega natečaja "Naš domači izik", ki ga je tudi letos priredila špeterska občinska uprava in na katerem je sodelovalo trinajst posameznikov oziroma skupin iz različnih predelov videmske pokrajine, tako da je bilo mogoče slišati marsikatero slovensko narečje. Prireditev, ki so jo prvič organizirali leta 1993, je letos povezovala Emma Golles, kulturni pro-

tos tudi pozdravil po slovensko in pozval vse, naj redno (tudi v pogovorih z njim) uporabljajo krajevna narečja, da se bodo ta ohranila. Poleg tega pa je bil še posebno zadovoljen nad tem, da je med nastopajočimi tudi precej otrok (natečaja so se udeležili učenci 3. in 4. razreda dvojezične šole) in mladih. Prisoten je bil tudi poslanec Carlo Monai, ki je povedal, da ima tudi sam slovenske korenine, zaradi česar mu je naš svet zelo blizu. Poudaril je pomen valorizacije manjšinskih jezikov in omenil potrebo, da bi tudi v višjih srednjih šolah v Čedadu poučevali slovenščino. Čedajski parlamentarec je spregovoril tudi o društvu italijansko-slovenskega

Scubla, ki je svoje otroštvo in mladost preživela v Subidu, a že dolgo živi v Sondriu. Kljub temu je ohranila svoj materni jezik in ljubezen do svojih korenin, iz Piemonta pa je prišla že drugo leto zapored, da bi sodelovala na natečaju. Letos je pripovedovala o potoku Malina, ki poje stare pravljice. Takoj za njo sta se med odraslimi uvrstili Andreina Trusgnach in lanska zmagovalka Anna Iussa. V tej kategoriji so nastopili še Gianni Rossi, Riccardo Rutar in Guido Qualizza – Guidac.

Med skupinami sta strokovno žirijo, ki so jo letos sestavljali Firmino Marinig, Beppo Chiabudini, Angela Tomasetig, Giorgio Banchig in Luisa Battistig, naj-

V ŠPETRU TUDI LETOS NATEČAJ NAŠ DOMAČI IZIK

Ustvarjalnost otrok in odraslih v narečju

ZMAGOVALCI NATEČAJA EMMA SCUBLA, ORSOLA BANELLI IN PAR RENZO GARIUP, LIDIA ZABRIESZACH

gram pa sta obogatila nastopa harmonikarskega orkestra 4-8-8-16 pod vodstvom Aleksandra Ipavca in mešanega zbora Tri doline iz Kravarja v občini Podutana z dirigentko Francesco Gussetti.

Praznik slovenskih narečij je uvedel špetrski župan Tiziano Manzini, ki je le-

prijateljstva med parlamentarci v Rimu in Ljubljani.

Kar zadeva sam tekmovalni tečaj, je treba poudariti, da so se letos izkazali prav vsi, tako da je bil večer še posebno prijeten, čeprav je bilo nastopajočih manj kot lani. V kategoriji odraslih je slavila Emma

bolj prepričala beneška Sandra in Raimondo, Lidia Zabrieszach in Renzo Gariup z zabavnim dialogom. Pohvalo pa za služijo tudi učenci špeterske dvojezične šole, ki so besedila za natečaj pripravili v sodelovanju z učiteljema Claudio Salamant in Damijanom Vizintinom, Stefania Ruc-

li in Davide Tomasetig ter skupina iz Terske doline, kjer je tradicija, da za pust ljudi v Sedliščih zabavajo z uprizoritvijo zabavnega skeča. Tak prizor so pripravili tudi za letošnji natečaj.

Med mladimi pa je prvo mesto pripadlo Orsoli Banelli, bivši učenki dvoje-

zične šole. Pripovedovala je o konjih Kozakov. Ti so bili med drugo svetovno vojno v Barnasu pri Špetru, o njih ji je pripovedovala nona Maria in še druga dva gospoda iz vasi. V tej kategoriji je nastopil še Stefano Tomasetig s pravljico o škra-tih iz Rečanske doline.

Malina, zvierala an te mikane patoke

Tiho an počasu re, naša Malina, kr sonce zariuea žejne planince an se merka tu čiste uodice. Preskaka kamunje, poboža trauice, čenta po našn stare pravce. Po-uno krat začene burlat, strašno oblačuje, or za oru se kaže an močno potiska črne male: se bušče, rmi, vietar stresa rmiče, daž, pouson našu zemjo moči. Kr žalost ma, je napihnjena, potice, njue, mažierje nos deleč use zlomjene an mokre. Judie so ustašeni, se tresejo, s tu desnu se ženajo.

- Pomajte bab še nas!- Naša Malina nč ne posluša, seje souze, smrt za hiše an dušice.

- Sveta Marija, prosite za nas!- Nazadnje oči nebeške se smilijejo. Oblak operja dne mikane urata, sonce pokriua hudičauo dielo, spe jasno na sviet se uarnjua! Vesela je naša Malina!

Čičica noua, skače naprej an nazaj, tičiče, vjolce an lastovce se laščijo. Ona se skriua: liepa je!

Otroci na oir letjo, se jemajo, tičači spolietajo an pojejo, rožce spe, pouson rastjejo. Dou, nas merka cierkuica biela, k naši t stari dan bot so nardili. Kristušoua Mati nuotr kleči: za use judje prosi! An trpi!

Malina uoku usaa vid: fantič vesok je bieu učeri snič, mama, za roku, liepo čičico drži, t stari sedjo an deleč merkajo... t mladi začenjajo zlo dielat; žene tu hiše, može tu njue; trudn so, se potjo, naprej redo, srce veselo majo, se smejejo.

- Ustavite se, opočiuajta se, kaubot! Za našu dušicu naordajta se, življenje posvietne mata pustit an maj vič nazaj se uornit! –

Liepo uči naša uodica an leti: pouno pot šnje ma nardit, patoke an zvierala pobrat, za z njem tu morje se zubit. Usak človek k na sviet se rodi, puno ol malo liet požvi. Kr urata posvietne se zaklenejo za simpr o u Nebesah opočiuanje bo mu.

Emma Scubla

Kozaki tle v Barnase v lietu 1944

Te parvi, ki so paršli tle u Barnas, so bli armani. Je bluo lieto 1944, kar so paršli, an so se ustavi oku tri miesce. Tistu lietu je padlo puno krat snieh. Kozaki so bli niemški prizonierji an so paršli z njin, zak so jin obečal, de se bojo mogli ustavt tle tu naših vaseh. Oni so muorli gledat an varvat, de partizani na pridejo goz brega du vasi.

Tu Barnase so se ustavi nih štierdeset Kozaku. So paršli go po puoj pred Skodejovo hišo an so se zbral na plac Gorenski. So paršli s konmi an z uozmi. Nieso miel ne otuok ne te starih, samuo kajšan je meu ženo. Žene so ble puno buoge, nieso miele nič. So ble obliečene ku naše žene an so miele zvezan facu gor na glavi. Možeje nieso mieli ne brade ne mostaču, so miel armene lase.

Kar usi su bli obliečeni sudajsko. So prašal kiek za jest an za pit, zaki Niemci taz Čidada nieso jin parnašal "rancio" an spanjiolete usak dan. So se ustavi tu hišah od Robadentu, Gompiču, Skodeju, Mežnarju, Mižju an Bunču. So spal tu hišah. Po osmi uri zvicher usi so muorli iti spat uoz hiše an oni so nosil not an snop slame aržene, so ga luožli na tla an so se luožli spat.

Kozaki so šli proč, kar so zaviedli, de Niemci so utekli an de preca bo konac ujske. "S tisto, ki so paršli, s tisto su šli." So pravli, de so paršli du Čidat, kier je biu njih komand an potada se na vie nič vič od njih; nobedan se j' uarnu damu gu Ru-sijo.

Van na moren poviedat tu nih pet minutu use reči, ki san zaviedela od Kozaku, takuo san vebrala, de van bom guorila od njih konju.

Konji kozaški su bli ku naši konji. Čez dan su šli oku, zvicher su paršli tu vas. Kozaki su bli puno barki za iti na konju. Su bli kopac iti al prist z njih konji, tu pu ure, taz Mažaruol gu Spignon. Otroc su gledal radi konje kozaške. Kar su pejal konje na pašu, su jin zvezal noge tazpriet, de su nardil mikane pase takuo, de nieso mogli utes. Konji su bli navajeni iti adan za druzin; usi so šli za te parvin.

Otroc so letal za njin an kajšan krat Kozaki su jih luožli gor na konje an otroc su bli vesel. An puobi su bli kontenti iti na konju, so se parluožli čeh Kozakon za jih prašat al morejo iti gor na njih friske konje an niesu viedeli, ka jin more ratat.

- Od nonuna. Ta na placu je bluo nih pet moži, ta na uoze, ki su pejal nu nit "a sbalzo" za ju luožt gu Pariglo za spuščat goz brega, dol po nit, senuo al pa darva. Su se luožli gledat muojga nona, ki je takuo naglo paršu s konjan, gor po ciest, za iti tu štal Robadentuvu.

Štala je miela odparte urata. Urata su ble nizke an on je ulieku nazaj bruzdo an se j' dol spregnu, de je pasu lepua cja not, an od strahu se nie zaviedu, de kaka nasreča je mogla bit. Kar konj je paršu čeh jaslan se j' ustavu na žlag an no-no je padu du jasla.

Usi tisti, ki so bli ta na uoze, an so tuole videli, su šli cja pruot štal gledat, če muoj nono je biu šele žiu. Nono je paršu veseu san uon: se nie biu nič zlomu, ne glave ne kosti.

- Sičilian. Kozaki so luožli no kubilo, ki je bla puno zleht, tu štal od Sičiliana, gu Nokul. An Kozak je teu navast tolo kobilo, de bo bugala. Je luožu no veliko želiezo du tla ta na sret duorja, an jo je parpeu z varco za bruzdo an jo je stuoru letat oku an oku za dva, tri, štier dni, zguoda an popudan. So jo lepuo trudil. Na zadnjo so rival ji luožt gor sielo. An Kozak se j' lepuo nabasu gor na njo an kobila je hnado parjela pot dol pruot Barnasu. Šla je takuo naglo, de su se runale iskre ta pod podkovan.

Pravejo, de j' takuo šla gor po patoke, de obedna makina jo nie mogla dotec. Od tistega dne je nieso vič vidli.

- Malčik. Tu štal od nonuna su bli štier konji. An adan od tistih, vesta, je bu takuo lepua navajen: Kozak mu je jau: «Malčik je partizan!», an konj se j' polegna na stran. An potada Kozak je jau: «Malčik, ale! Partizan je šul!» an konj se j' frišno zadru.

Od Kozaku, ki so bli tle u Barnase, so mi poviedal nono Mario, Gompič, Elia, Mežnar an Giovanni dol na patoke. Adan me j' pravu, de kozaški konji so bli podobni našin konjan, drug me j' poviedu, de njeso bli podobni ne konju ne mulu... te trec je jau pa, de te prav kozaški konj je bieu.

Jest niesan šele zastopila, kaki su bli. Al zna kajšan od vas me poviedat, kaki so bli teli konji kozaški?

Orsola Banelli

GORICA - Gradnja grajske vzpenjače

Uprava se zagovarja »Ni več poti nazaj«

Zamrznitev načrta bi po županovih navedbah stala več od gradnje

Goriška uprava se zagovarja; glede gradnje vzpenjače po besedah župana Ettoreja Romolija ni več poti nazaj, saj bi zamrznitev načrta stala več od gradnje kot take. Da bi javnosti pojasnili razloge za gradnjo vzpenjače, so se včeraj - na dan pred protestno manifestacijo na Travniku - občinski upravitelji z Romolijem na čelu srečali z novinarji in jim razložili, zakaj se po njihovem mnenju spornega načrta ne morejo zamrzniti.

»Za gradnjo vzpenjače se nisem odločil v trenutku neprištevnosti, pač pa sem le nadaljeval že začeti upravni postopek. Na to sem bil obvezan tudi po zakonu in torej nisem imel alternativ. Kot znano so načrt za vzpenjačo pripravili že med mandatom župana Gaetana Valentija in ga odobrili leta 2000. Zeleno luč so mu takrat poleg občinskega odbora prižgali tudi zbornici inženirjev in arhitektov ter spomeniško varstvo, tako da projekt ni ravno tako iz trte izvit, kot danes trdijo njegovi nasprotniki,« je včeraj poudaril Romoli in opozoril, da se je upravni postopek nadaljeval med županovanjem Vittora Brancatija. »Moj predhodnik ni zamrznil načrta, pač pa je poskrbel, da so izdelali in odobrili definitivni in izvršni načrt, nato pa so opravili še javno dražbo za izbiro izvajalca del. Zakon je nato mojo upravo obvezal k prižigu zelene luči za začetek gradbenih del, kar smo dejansko tudi storili,« je razložil Romoli: da bo gradnja vzpenjače koristila k turističnemu razvoju Gorice, so skupaj z županom trdili še odborniki Guido Germano Pettarin, Antonio Devetag, Dario Baresi in Francesco Del Sordi, ki je pripravil video o koristnosti vzpenjač. V njem je zbral fotografije vzpenjač iz Mondovija, Todija, Orvieto, Coma, Bergama, Genove, Varesaja, Perugia, Ljubljane, Gradca, Salzburga in še iz nekaterih krajev. »Vzpenjače gradijo v številnih mestih že od konca 19. stoletja. Da bi olajšal dostop do goriškega gradu, pa je vzpenjačo načrtoval že Max Fabiani,« je poudaril Del Sordi in opozoril, da so za namestitev tirnic na pobočju gradu posekali drevesa in grme, ki niso imeli posebne naravne vrednosti. Del Sordi je odgovoril tudi na pripombo, da je grajski grič zelo nizek in peš dostopen v desetih minutah. »Tudi druge vzpenjače so zgrajene za premagovanje višinske razlike, ki je povsem primerljiva z goriško,« je povedal Del Sordi in opozoril, da je pred koncem nedeljske maše v eni izmed goriških cerkv predstavnik skavtov pozval vernike k udeležbi na jutrišnji protestni mobilizaciji. »Nekateri voditelji skavtov se poslužujejo otrok za sponzoriranje pobud s čisto političnim namenom, zato pa pozivam nadškofa, naj poseže, saj bo drugače tudi sam kriv za razprtije, do katerih prihaja v mestu zaradi vzpenjače,« je poudaril Del Sordi in za zaključek skupaj z Romolijem pojasnil, zakaj po mnenju uprave gradnje vzpenjače ni mogoče ustaviti.

»Če bi zamrznili načrt, bi morali izvajalcem del plačati dosedanja del opravljenega posega, ki je vreden okrog 50.000 evrov. Poleg tega bi jim morali na podlagi pogodbe izplačati še eno desetino vrednosti projekta, kar znaša okrog 170.000 evrov. Deželi bi morali vrniti preostali del denarja - v najslabšem primeru 2,5 milijona evrov, verjetno še en milijon pa bi šel za vračanje denarja, ki smo ga dobili od lastnikov razlaščenih zemljišč. Vsemu temu bi treba nazadnje dodati še stroške, ki bi jih imeli zaradi preiskave in odškodninske zahteve računskega sodišča,« je nalezal Del Sordi, Romoli pa je opozoril nasprotnike vzpenjače, da sredstva za njeno gradnjo ni mogoče preusmeriti v druge projekte. »Denar za vzpenjačo smo dobili v okviru zakona, s katerim nam je dežela ob priliki tisočletnice mesta zagotovila sredstva za ureditev Travnika. Zato ga lahko porabimo edino za gradnjo vzpenjače,« je zaključil župan Ettore Romoli. (dr)

GORICA - Županova razlaga »Vodijo četrto križarsko vojno«

Financarska šola, Jeremitišče, bolnišnica in ...

»Mobilizacija proti vzpenjači sloni na čisto ideoloških predpostavkah, za njo pa stojijo eni in isti ljudje, ki so že v minulih letih nasprotovali večjim javnim delom v mestu.«

Tako polemično trdi goriški župan Ettore Romoli in poudarja, da nasprotniki grajske vzpenjače vodijo pravo križarsko vojno, podobno kot so počeli že pred leti, ko je bil govor o gradnji šole finančne straže. »Tudi takrat so zagnali pravi vik in krik, namesto da bi pristali na prenovo poslopij v Tržaški ulici, ki zdaj že leta lepo propadajo, in na priselitev dveh tisoč ljudi,« še navaja Romoli v svoji razlagi ozadja mobilizacije proti vzpenjači. Po njegovem prepričanju je druga križarska vojna zadevala širitev tovarnega postajališča na Jeremitišču. »Trdili so, da hočemo uničiti slovensko narodno skupnost v mestu, čeprav je širitev tovarnega postajališča predvidevala samo podrtje hiše pri avtoodpadu. V bran zaselka so prirejali srečanja, koncerte, shode, kiparski simpozij, ob zaključku katerega so sredi polj namestili lesene kipe, ki sedaj gnijejo. Tretjo bitko so nato začeli, da bi preprečili uresničitev nove bolnišnice, na katero smo danes lahko ponosni, saj je - čeprav majhna - najbolj sodobna v deželi,« pravi Romoli, ki je prepričan, da so se »križarji« danes zagnali proti vzpenjači, ki so jo začeli načrtovati že pred enajstimi leti. »Edina krivda, ki bi mi jo lahko pripisali, je ta, da se nisem prej lotil gradnje vzpenjače,« poudarja župan Gorice. (dr)

GORICA - Cesta pred travniško cerkvijo »minirano polje«

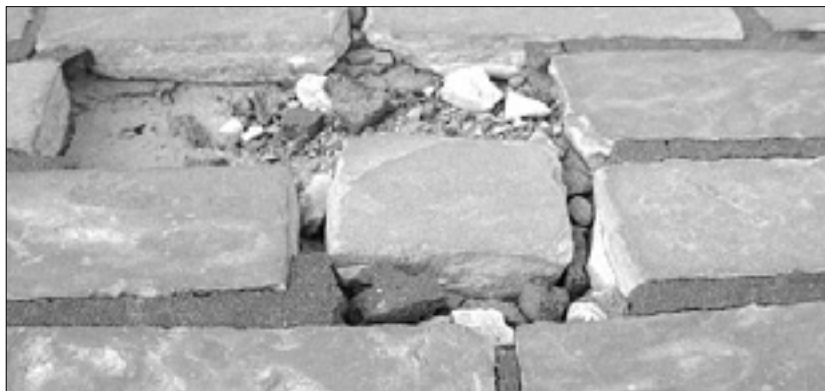
Luknje in ceste brez vzdrževanja

Kamnite plošče in »fugiranje« goriškega trga tarči kritik - Občina zaenkrat krpa, a že razmišlja o korenitejšem posegu

Luknjasta cesta v Podgori (levo), razdejano cestišče pred cerkvijo sv. Ignacija na Travniku (spodaj)

BUMBACA

Vožnja pred cerkvijo sv. Ignacija na goriškem Travniku je vse bolj nevarna, saj je cesta polna lukenj. Po zadnjem deževju so se številne kamnite ploščice odlepile od svoje podlage, nekaj časa so predstavljale oviro sredi cestišča, nato pa so jih premaknili k robu ceste. Polne lukenj so tudi številne goriške ulice in ceste. Odsek Ulice Duca d'Aosta v Gorici, ki vodi proti sodišču, zgleda kot, da bi malo prej po njem vozili tanki, razpoke in luknje pa »krasijo« tudi glavno cesto v Podgori, štandreško Ulico San Michele in še zlasti cesto, ki s krožišča vodi proti središču Štandreža.

Zakaj nastajajo vse te luknje, smo vprašali inženirja Matjaža Klemšeta, ki se poklicno ukvarja ravno z vzdrževanjem cest. »V asfaltu se po določenem času začnajo pojavljati razpoke, skozi katere voda pronica v podlago. V zimskem času voda zmrzne, ker ima led večjo specifično prostornino, pa se razpoke začnjenjajo širiti. Ko spomladi pride do otoplitve, se podlaga naenkrat zmehča in cestišče se začne nja posedati,« pravi Klemše in pojasnjuje, da je lahko za cestišče »usodno« tudi daljše deževno obdobje. »Voda skozi razpoke pronica do podlage z gramozom, ki se namoči in zaradi tega se spremenijo njegove mehanske lastnosti. Namočeni gramoz postane deformabilen, s prometom se začnjenja premikati, zato pa se asfalt nad njim zlomi in se pojavijo luknje,« poudarja Klemše in opozarja, da so luknje značilne za ceste s starim asfaltom, ki je z leti izgubil na fleksibilnosti. »Na novem asfaltu se luknje ne bi smele pojavljati,« pravi Klemše in poudarja, da je treba ceste redno vzdrževati, česar pa v Italiji nikakor ne delajo. »V Sloveniji razpoke takoj sanirajo z maso iz bitumna; na saniranih cestah so nato vidne črne kače, ki jih v Italiji ni mogoče opaziti, saj italijanske ceste raje preplastijo, ko so pa res dotrajane,« razlaga Matjaž Klemše in poudarja, da v Sloveniji veliko več pozornosti namenijo vzdrževanju cest, to pa so v zadnjih časih ned-

vomno opazili tudi vsi vozniki, ki z avtomobilom prečkajo državno mejo.

»Če je cestišče skrbno tlakovano s kockami, bi moralo zdržati prehod avtomobilov,« poudarja Klemše v zvezi z luknjami na goriškem Travniku. Po njegovih besedah je dobro tlakovanje odvisno od njegove podlage, ki mora biti dovolj debela, zelo pomembne pa so tudi fuge med kockami, ki na Travniku na videz niso ravno iz najboljšega materiala. Klemše je opazil, da se ponekod cesta pred Travnikom poseda, to pa se dogaja tudi na Trgu Sv. Antona. »Vzrok posedanja je navadno slaba podlaga; mogoče ni bila dovolj močno utrjena, mogoče so cestišče tlakovali pod dežjem, mogoče je plast gramozna pretenka,« razlaga Klemše in opozarja, da je včasih za težave kriva tudi neprimerna sestava podlage, v kateri se znajdejo neka-kovostni materiali. Vzrokov za težave je lahko kar nekaj, pod očem vseh pa je, da so nekatere goriške ceste potrebne nujnega vzdrževanja, če že ne preplastitve. Za Travnika pa po drugi strani velja, da so bile pri tlakovanju cestišča storjene razne napake. »Očitno je, da so cestišče prekrili s podolgovatimi kamnitimi ploščami, ki so predolge in se zaradi teka kaj hitro premaknejo iz svojega ležišča, ko nad njimi vozijo avtomobili. Uporabo tovrstnih plošč je sicer zahtevalo spomeniško varstvo, zdaj pa je nedvomno na dlani, da je treba premisliti, kako rešiti nastalo situacijo,« pravi goriški župan Ettore Romoli, potem ko so se ravno včeraj delavci iz občinskega cestarskega podjetja opravili popravil luknjasto cesto pred cerkvijo sv. Ignacija. Kamnite plošče so ponovno nalepili na svojo podlago že šestetokrat, a to ni veliko koristilo. Župan pojasnjuje, da zaenkrat luknje na cestišču ob Travniku krpa, v prihodnosti pa bo treba pomisliti na korenitejši poseg. Po vsej verjetnosti bo treba cesto na novo tlakovati, v to smer pa zaenkrat na občini niso sprejeli še nobene upravne akta. (dr)

GORICA - Ciril Zlobec med dijaki licejskega pola

Z etično kraško trmo svoje verze piše vedno in povsod

Prvo pesem spisal v Gorici, dvojezično, takoj zatem pa se je ozavestil kot ponosen slovenski pesnik

Ciril Zlobec ob Nadiji Marinčič (levo) in dijaška publika (desno)

BUMBACA

Ali je poezija popolnoma iluzorna v tem našem času, v tem medijskem svetu, ki ustvarja disciplini rane in poenotene kupovalce? Katera je sploh funkcija poezije? O pomenu pesniškega ustvarjanja je v Gorici spregovoril pesnik Ciril Zlobec, ki se je v avditoriju slovenskega višješolskega središča v Ulici Puccini v ponedeljek srečal z dijaki licejskega pola Trubar-Gregorčič. S pesnikom se je pogovarjala profesorica Nadija Marinčič, ki je Zlobca pozdravila kot Nestorja slovenskih pesnikov in akademikov. Dijakom je najprej prikazala njegovo življenjsko pot, nakar se je zaustavila ob njegovem ustvarjalnem opusu, ki šteje že trideset pesniških zbirk, tri romane, številne esejistične spise in prevode italijanskih pesnikov, za katere je prejel pomembna priznanja. Pesniku je zatem postavila nekaj iztočnic za njegovo nadaljnje razmišljanje.

Zlobec je prisotnim zaupal, da je prvo pesem zapisal v Gorici, in to dvojezično - v slovenščini in italijanščini -, takoj zatem pa se je ozavestil kot ponosen slovenski pesnik, zaznamovan z etično kraško trmo, ki je svoje verze pisal vedno in povsod, v ključnih zgodovinskih trenutkih, v internaciji, med partizani, med vojno v Sloveniji. Poezija se pri njem kaže kot nujna, kot dopolnilo nekega drugega življenja, ki ga tekoče vsakdanje življenje ne dopušča, včasih kot terapija ob bolečinah in travmah. Poezija ostri v človeku občutek, da se spušča v samega sebe, da je unikatno bitje, je poudaril Zlobec, verzi pa morajo bralca nagovarjati. Že italijanski pesnik Giuseppe Ungaretti je trdil, da je pesem prava pesem, če jo bralec prisvoji za svojo in postane tako njen soavtor.

Zlobec se je v slovensko literaturo zapisal predvsem kot največji avtor ljubezenskih pesmi. Njegove poezije so avtobiografske, rahločutne in iskrene, je še poudarila profesorica Marinčič. Zaobjemajo v glavnem tri tematske sklope, ki se prepletajo v vseh njegovih zbirkah: pobeglo otroštvo, ljubezen in pesniško besedo, za vsemi pa se razodeva Kras. Zlobec je podčrtal, da je zanj ljubezen najbolj veseljno človeško čustvo, pri tem pa ni le ekstrakt erotike kot take, ampak je povezana z večplastnostjo samega spoznanja. Slovenska beseda je bila za pesnika vedno znamenje upora, kljubovanja in utrjevanja lastne osebnosti, saj je večkrat izkusil preganjanje in zatiranje lastnega jezika in lastne narodnosti. Kras mu je čudežna pokrajina, navidezno surova, pa vendar plemenita, ki jo je doživel intenzivno kot otrok. Kras pa mu ne pomeni le otroštva, ki ga ni več, ampak je tudi vir življenjske energije, moči, ki lahko ozdravi globoke travme. Pesnik je zbranim povedal, da je na Krasu nastal cikel pesmi »Ah, ti moji kraški bori« kot oblika zdravilne moči in terapije po smrti ljubljene hčerke. Bor, simbol Krasa, ki živi, kjer druge rastline ne zmorejo, je za Zlobca postal popolna afirmacija življenja v nemogočih razmerah. Vsak dobi neko rešilo bilko, da se ne zgubi v življenju, je še dodal pesnik in tako sklenil svoj nadvse zanimiv in doživet nagovor.

Neva Klanjšček

GORICA - Razstava v Kosičevi galeriji v Raštelu

Umetniki petih držav

Na ogled so dela, ki so nastala na likovni koloniji na Sinjem vrhu nad Ajdovščino

Galerija Kosič v goriškem Raštelu gosti likovno razstavo z naslovom Druha narava 2010. Gre za izbor del, ki so nastala na lanskoli likovni koloniji na Sinjem vrhu nad Ajdovščino. Enotedensko srečanje likovnikov iz raznih držav je lani postalo polnoletno, kar pomeni, da je bilo že osemnajsto po vrsti. Udeležilo se ga je 22 likovnih ustvarjalcev iz Slovenije, Avstrije, Hrvaške, Italije in Poljske. Slikarska delavnica z naslovom »Slovenija odprta za umetnost« je v zadnjih dveh letih uresničila tudi svojo simpozijso nadgradnjo. Izbor najboljših del so decembra lani prikazali na razstavi v Galeriji Kosovelovega doma v Sežani, februarja letos v Mestnem muzeju v Idriji, sedaj je na vrsti Gorica, aprila pa bo razstavo gostila še Sivčeva galerija v Radovljici. Na odprtju razstave v Kosičevi galeriji se je zbralo veliko ljubiteljev likovnih umetnosti, kar pomeni, da je tovrstno umetniško izražanje na Goriškem priljubljeno, pa tudi v samem Posočju je zraslo in se uveljavilo veliko odmevnih ustvarjalcev. Temu v dokaz je tudi prisotnost kar velikega števila razstavnih prostorov v Gorici, med katere se je zelo dobro vključila tudi Kosičeva galerija.

Prisotne, med katerimi je bil tudi občinski odbornik Stefano Ceretta, je uvodoma pozdravil lastnik galerije in tudi sam slikar, Andrej Kosič, ki je obenem čestital avtorjem za njihova likovna prizadevanja, zahvalil pa se je tudi umetniškemu vodstvu kolonije Sinji vrh, da je med razstavna mesta vključilo tudi Gorico. O likovni koloniji, o udeležencih na

Občinstvo na odprtju razstave v Kosičevi galeriji, v ospredju eno izmed razstavljenih del

BUMBACA

njej in o njihovih delih sta spregovorili umetniški kritičarki Cristina Feresin v italijanščini in Anamarija Stibilj Šajn v slovenščini. Slednja je tudi umetniški vodja likovne delavnice na tisoč metrov visokem Sinjem vrhu. Obe sta poudarili predvsem dejstvo, da pri tej pobudi ne gre zgolj za slikanje v svojevrstnem okolju, gre predvsem za spoznavanje novih tehnik in novih načinov pristopa do likovnega izražanja. Utrjujejo se tudi prijateljske vezi, ki se odražajo na različne načine, zlasti še pri poudarjanju univerzalnosti likovne govorice. V času, ki ga živimo, zasičeni od

vizualnih informacij, potrebujemo likovno umetnost, ki nam omogoča čustveno in estetsko očiščenje, sta še povedali kritičarki. Na razstavi sta s svojimi deli prisotna tudi častna gosta, znani slovenski slikar Andrej Jemec in hrvaški umetnik Zvonimir Kamenar-Funčič, ki je v Kosičevi galeriji prisoten z lesenimi skulpturami. Izdan je bil tudi katalog, ki v slovenščini, italijanščini in angleščini podrobno opisuje celotno pobudo.

Razstava je odprta vsak dan, razen ob nedeljah in praznikih in bo na na ogled tja do prve desetine aprila. (vip)

GORICA

Slovikova gosta Janković in Pelizzo

Slovenski izobraževalni konzorcij (Slovik) bo v kratkem v Gorico pripeljal dva ugledna gosta. V Kulturnem domu bodo najprej gostili ljubljanskega župana Zorana Jankovića, nato pa še predsednika bančnega zavoda Banca di Cividale Lorenza Pelizza, ki je edini predstavnik iz bančnih krogov iz Furlanije-Juljske krajine v vsedržavnem združenju ABI.

Srečanje z Zoranom Jankovićem bo v sredo, 23. marca, ob 18. uri, vključeno pa je v okviru seminarjev »Odlično vodenje: primeri dobre prakse«, ki jih Slovik namenja predvsem v zaposlenim v nepridobitniških organizacijah. Janković je poklicno pot začel že pred koncem štu-

ZORAN JANKOVIĆ

dija leta 1978 na Pošti Slovenije v sektorju investicij. V letih med 1979 in 1984 je kot predstavnik in komercialist zastopal podjetje Grič Zagreb, leta 1984 pa bil imenovan za v.d. direktorja podjetja Mercator Investa, kjer je služboval do leta 1988. Od leta 1988 do 1990 je bil podpredsednik SOZD-a Emona in v.d. generalnega direktorja Emona-VPS, leta 1990 je ustanovil podjetje Electa, katerega direktor je bil do leta 1997. Jeseni istega leta je bil imenovan za predsednika uprave družbe Mercator, ki jo je vodil do novembra 2005, ko so ga predstavniki največjih lastnikov razrešili. Oktobra leta 2006 je bil izvoljen za župana Ljubljane. Vodstveno ekipo mestne občine je oblikoval z nekaterimi sodelavci iz Mercatorja, volivci pa so mu zaupanje potrdili tudi lani, ko je bil potrjen na županskem mestu.

V ponedeljek, 28. marca, pa bo na vrsti četrti seminar iz ciklusa »Poti razvoja in rasti«, ki ga Slovik prireja v sodelovanju s Slovenskim goriškim gospodarskim združenjem. Predaval bo Lorenzo Pelizzo, predsednik bančnega zavoda Banca di Cividale. Z njim se bo pogovarjal Vladimir Nanut, znanstveni direktor MIB-a. Pelizzo je diplomiral iz farmacije leta 1964 na univerzi v Rimu. Od leta 1966 do leta 2003 je bil farmacevt. Leta 1973 je bil izvoljen za svetnika furlanskega Združenja za farmacijo. Leta 1969 je bil izvoljen v upravni odbor Čedajske ljudske banke - Banca Popolare di Cividale. Že leta 1971 je bil imenovan za predsednika bančnega zavoda, položaj pa še vedno ohranja. Pelizzo je od leta 2006 tudi upravitelj v deželni finančni družbi Friulia iz Trsta, poleg tega pa je tudi član razširjenega sveta Furlanskega filološkega inštituta.

SOVODNJE - Uspešnica »Dueti« v Kulturnem domu

Igralca vabita občinstvo naj »poslušaja svoje srce«

»Poroka z gejem še zdaleč ni najbolj nora stvar, ki jo ženska lahko stori v tem kaotičnem svetu.« Vsaj tako misli Janet, ena od protagonistk štirih bizarnih in humoristično realnih partnerskih odnosov 21. stoletja, kot si jih je angleški komediograf Peter Quilter zamislil v svoji uspešnici »Dueti«. Četverica dialogov med moškim in žensko o iskanju sreče in ljubezni v tem norem svetu je postala tudi uspešnica Slovenskega stalnega gledališča (SSG), saj predstava gostuje od lanske sezone na odrih naše dežele in Slovenije z velikim odobravanjem širšega občinstva.

Maja Blagovič in Vladimir Jurc sta se izkazala kot uigran par, ki v različnih preoblikah štirih situacij zabava s subtilnim, angleškim humorjem in z ritmom ameriške komične nanizanke. Romantični prizori prikazujejo dve samski osebi na prvem

zmenku na slepo, uslužbenko in šefa pred rojstnodnevno zabavo, komaj ločena zakonca na počitnicah, brata in sestro pred tretjo poroko. Duhovite zgodbe o sladkostih in tegobah ljubezenskih odnosov so odraz sprememb v odnosih med moškim in žensko v moderni družbi, kjer je koncept življenja v dvoje poln presenetljivih nians. Režiser Matjaž Latin je postavil na oder čar gledaliških preobrazb, saj se okolja in liki stalno spreminjajo pred očmi gledalcev.

Predstava bo v danes, 19. marca, z začetkom ob 20.30 gostovala v Kulturnem domu v Sovodnjah in jo bodo priredili v sodelovanju s krajevnim slovenskim kulturno-rekreacijskim društvom. Tu bo sta igralca SSG ponovno povabila svoje občinstvo, naj vsaj za trenutek »poslušaja svoje srce«.

Prizor iz predstave

FOTO AGNESE DIVO

Danes bo od severa našo deželo dosegla hladna fronta, ki bo prinesla nekaj nestabilnosti. Od jutri dalje, ob dotoku suhih tokov in širitvi Atlantskega anticiklona proti Evropi bomo deležni nekaj dni lepega vremena.

Nad Evropo se krepi anticiklon. Od severa bo začel k nam pritekati nekoliko hladnejši zrak.

DOLŽINA DNEVA
Sonce vzhaja ob 6.11 in zahaja ob 18.15
Dolžina dneva 12.04

LUNINE MENE
Luna vzhaja ob 18.20 in zahaja ob 5.32

PLIMOVANJE
Danes: ob 4.05 najnižje -50 cm, ob 10.02 najvišje 45 cm, ob 16.04 najnižje -57 cm, ob 22.27 najvišje 62 cm.
Jutri: ob 4.38 najnižje -53 cm, ob 10.40 najvišje 39 cm, ob 16.34 najnižje -47 cm, ob 22.55 najvišje 59 cm.

BIOPROGNOZA
Večini ljudi vreme ne bo povzročalo opaznih težav, le najbolj občutljivi bodo še imeli manjše vremenske pogojene težave.

MORJE
Morje je mirno, temperatura morja 9,7 stopinje C.

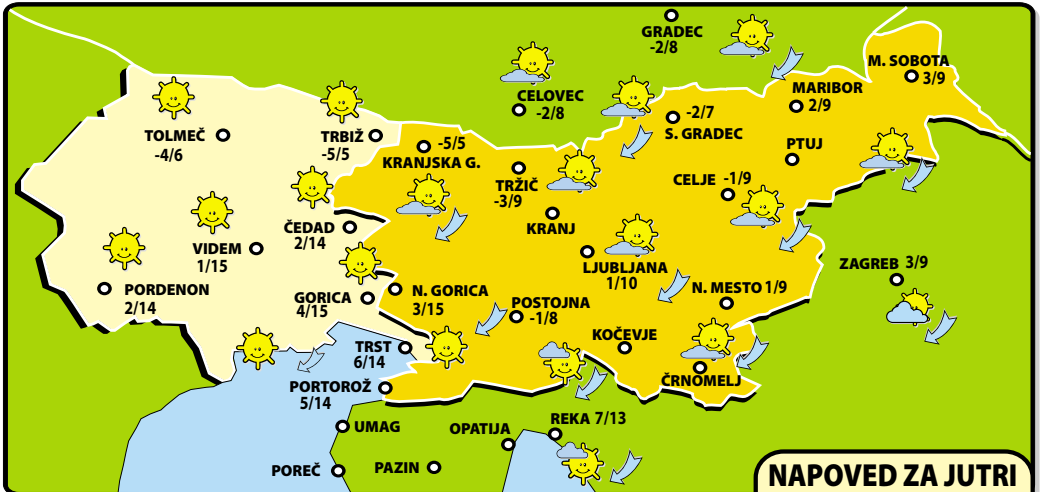
SNEŽNE RAZMERE (v cm)	
Kanin/Na Žlebeh	400
Vogel	120
Kranjska Gora	30
Krvavec	90
Cerkno	90
Rogla	50
Mariborsko Pohorje	30
Cvetta	220
Piancavallo	70
Forni di Sopra	110
Zoncolan	150
Trbiž	100
Osojščica	70
Mokrine	45
Podkloster	170
Bad Kleinkirchheim	70

Vremenska napoved Hidrometeorološkega zavoda R. Slovenije in deželne meteorološke opazovalnice ARPA OSMER

Dopoldne bo po vsej deželi prevladovalo le zmerno oblačno vreme; sredi dneva pa se bo pooblačilo in v Predalpah in v Karniji bo možna kakšna nevihta, ki se bo lahko potem pojavila v nižinskem pasu predvsem v osrednjih in zahodnih predelih. Proti večeru izboljšanje.

Spremenljivo do pretežno oblačno bo, nastale bodo posamezne plohe. Pihati bo začel severovzhodni veter, popoldne na Primorskem zmerna burja. Najnižje jutranje temperature bodo od 0 do 5, najvišje dnevne od 8 do 13, na Primorskem do 15 stopinj C.

Po vsej deželi bo prevladovalo lepo jasno vreme. Vidljivost bo odlična in stopnja vlage nizka. V spodnji nižini in ob morju bo pihala zmerna burja. V visokogorju bo sorazmerno mrzlo in bo pihal okrepljen severovzhodnik.

Jutri bo delno jasno z zmerno oblačnostjo, v ponedeljek pa povečini jasno. Še bo vetrovno, pihal bo severovzhodni veter, na Primorskem zmerna burja.

BUONACQUISTO

parfumerija Elisir

Primavera

Smart

MODASTORE

NOVE KOLEKCIJE ZA ŽENSKE, MOŠKE, OTROKE IN ZA DOM

CENTER SMART - GORICA - RONDO PRI ŠTANDREŽU
ODPRTO VSE NEDELJE